Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ
ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН

● № 98 (9844).

1990 йил 24 май пайшанба

Баҳоси 3 тийин.

● «СОВПЛАСТИТАЛ» Совет — Италия қўшма корхонасида маҳсулот ассортиментини кенгайтиришга алоҳида эътибор берилмоқда. Айни кунларда мазкур корхонада мингга яқин номдаги кенг истеъмол буюмлари ишлаб чиқарилмоқда. Суратларда корхона ишчилари М. Аҳмаджонова ва В. Назарова; полиэтилен халталар ишлаб чиқариш цехи; цех ишчиси М. Холхўжаева маҳсулотларни жўнатиш учун тайёрламоқда.

Ҳ. СОЛИҲОВ суратлари.

XXIV Тошкент вилоят партия конференцияси минбарига

Келажагимизни ўйлаб

Яқинда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг «Келажагимиз мактабда» деб номланган мурожаати матбуотда эълон қилинди. Бу бежиз эмас, албатта. Ана шу муҳим ҳужжатда таъкидланганидек, бизнинг эртанги кунимиз мактабларда бугун қандай билим олаётган ўғил-қизларимизга боғлиқ. Масалага шу жиҳатдан ёндашадиган бўлсак, вилоятимизда аҳвол ночорлиги яққол кўзга ташланади.

Неча-неча йиллардан бери гапирилишига қарамай, ҳамон ноҳияларда, айрим шаҳарларда авария ҳолатидаги мактаблардан ҳалос бўлолмаяпмиз. Очиғини айтганда уларни ҳар йили қабул қилинадиган турли қарорлар ва кўрсатмалар билан бартараф этиб бўлмаяпти. Бу борада негадир, ваъдабозлик кўп. Шу муносабат билан мен область партия конференциясига мактаблар ишини яхшилаш юзасидан ўзимнинг бир қатор таклифларимни айтиб ўтмоқчиман.

— Аввало, ҳар бир шаҳар, ноҳия партия комитетлари мактаб иши учун астойдил жон куйдиришлари керак. Агар улар бу соҳага чинакам ёрдам кўрсатмас эканлар, маориф органларининг ўзлари бунинг уддасидан чиқишлари амри маҳол.

Иккинчидан, майда, ночор мактабларни қисқартириб, қишлоқ, посёлкаларда янги замонавий мактаблар қурилишини амалга ошириш зарур деб ўйлайман. Йирик мактабда моддий базани мустаҳкамлаш осонроқ бўлади. Чунки, ночор мактабларга ҳар йили сарфланадиган маблағ битта йирик мактабда сарфлаш учун марказлашади.

Учинчидан ўқитувчи савиясини ошириш — бу давр талаби. Шунинг учун ҳам жумҳурият телевидениеси орқали педагогика ва психология ўқитиш методикаси ва назарияси бўйича энг тажрибали ўқитувчилар, олимлар мунтазам дарс ўтиб боришлари йўлга қўйилиши лозим.

Мен вилоят партия конференцияси яна бир муҳим масалада халқ таълими бўлимларига, мактабларга ёрдам кўрсатиши керак деб ўйлайман. У ҳам бўлса, вилоятда, шунингдек Тошкент шаҳрида фаолият кўрсатаётган барча олий ўқув юртлари қошида «сиртқи мактаб»лар ташкил этилиши лозим. Бундай мактабларга энг қобилиятли болалар жалб қилиниши керак. Шунда уларни ўз қизиққан соҳалари бўйича тайёрлаб бориш, келгусида ана шундайларни олий ўқув юртига қабул қилиш учун замин яратилади. Ва энг муҳими худди шундай ўқувчилардан малакали мутахассислар тайёрлаш осонлашади.

Р. УСМОНОВА,
Тошкент вилояти ўқитувчилар малакасини ошириш институтининг директор ўринбосари.

КОМБИНАТ— «ЗУМРАД»НИНГ ЁРДАМЧИСИ

Чирчиқдаги қурилиш материаллари ва конструкциялари комбинати коллективи ўтган йилги халқ истеъмол моллари ишлаб чиқариш программасидан ҳозирнинг ўзидаёқ 150 минг сўмлик кўп маҳсулот тайёрлади. Бу нарса икки омил — корхона бозор иқтисодиётига ўтишга тайёрланаётгани ва асосий ишлаб чиқариш чиқиндиларидан кенг фойдаланиш билан изоҳланади.

Агар илгари бу ерда сифатсиз арматура ва ёғоч материалларга халқ истеъмол моллари деб қаралган бўлса, энди комбинатда «Зумрад» кооперативи негизида халқ истеъмол молларини махсус ишлаб чиқариш ташкил қилинди. Уддабурон кишилар якка тартибда қуриладиган уйлар, боғ ҳовлилар, ёрдамчи бинолар учун ғишт блоклари, тўсиқ плиталар, бошқа тақчил материаллар тайёрлашни йўлга қўйдилар.

«Зумрад» комбинат ёрдамида юқори самара билан ишлайдиган ускуналар сотиб олди ва асосий ишлаб чиқариш чиқиндиларидан қурилиш материаллари тайёрлаш илғор технологиясини жорий этди. Мутахассисларнинг фикрича, маҳсулотлар сифати барча зарур талабларга жавоб беради. Маҳсулотнинг нархи арзонлиги кооператорлар ишидаги яна бир муҳим жиҳатдир.

Йил охиригача «Зумрад» кооперативи ходимлари «қурилиш материаллари» магазинлари тармоғига ярим миллион сўмлик маҳсулот етказиб берадилар. Табиийки, бундай ҳамкорлик комбинатнинг ўзига ҳам катта даромад келтирмоқда. Бу маблағлар ишлаб чиқаришнинг моддий-техника базасини мустаҳкамлашга, ишчилар меҳнат ва турмуш шароитларини яхшилашга сарфланади. **(ЎзТАГ).**

БИРИНЧИ БЎЛИШЛИКНИНГ СИРИ

«ПАРТИЯ XX СЪЕЗДИ» жамоа хўжалигида чорвадорлар меҳнати муносиб тақдирлаб борилаяпти.

Ўтган йили соғувчилар Робия Темирова, Мария Турлибековалар 1000—2000 сўмдан мукофот пули олгандилар. Бу рағбат соғувчиларни унумли ишлашга қизиқтириб қўйди. Бу йил хўжалик давлатга 520 тонна сут топширишни режалаштирган. Ҳозирча 175 бош соғин сигирдан мўлжалдаги сут соғиб олинди, иккинчи уч ойлик режаси ҳам бажарилиш арафасида. Соғувчилар Р. Темирова, Арофат Зиёвутдинова, Мария Турлибековалар ҳар бош сигирдан кунига 10 килограмм атрофида серқаймоқ сут соғиб топшириб бу борада касбдошларига намуна бўлишмоқда.

— Соғиш аппаратини олгандан сўнг бир соат туриб қўлда соғилиб чиқса ёғли сут чиқади ва сигир елини тоза соғилгач говмушлар сути кундан кунга кўпайиб боради,— дейди Мария опа Турлибекова.

И. ҚОСИМОВ,
Калинин ноҳияси.

● *Делегатлар ҳақида ҳикоялар*

НОШУКУРЧИЛИККА ЎРИН ЙЎҚ

«Чиноз» совхоз-техникумининг 11 мингдан зиёд аҳолиси турли миллат вакилларидан иборат. Байналмилалчиликни маъмурият раҳбарлари таркибидан ҳам билиш мумкин: директор С. Сатторов — ўзбек, партия комитети котиби А. Нестеров — рус, бош иқтисодчи С. Нам — корейс, директор ўринбосари А. Ўринбоев—қозоқ... Йирик бўлимлардан бирини қрим-татар Диловер Усеинов бошқаради.

Вилоят партия комитети аъзоси, вилоят партия конференцияси делегати, механизатор Энвер Зикиряев меҳнат қилаётган 2-бўлим жамоаси ҳам байналмилал. Бу ерда ўзбек, рус, қозоқ, қрим-татар, татар миллатлари ёнма-ён яшайдилар, биргалашиб меҳнат қиладилар, бир-бирларининг тўй-маъракаларида қатнашадилар, ташвишли ва қувончли кунларида ҳам бирга бўладилар.

— Меҳнат кишисига биринчи навбатда тинчлик-хотиржамлик керак, — деди Э. Зикиряев. — Лекин кимлардир буни истамаяптилар. Улар шовқин-сурон кўтариб кўчаларга чиқишга, халққа «раҳнамолик» қилишга ишқибоз. Хўш, оломонни кўчаларга бошлаган, жазаваси қўзиган ўша «раҳнамо»ларнинг мақсади нима? Муаммоларимизни ҳал қилишмоқчими ёки бизга жаннат дарвозасини очиб қўйишмоқчими? Ахир, уларга гап ҳам, иш ҳам қолгани йўқ-ку! Президентимиз, жумҳурият партия ва ҳукуматининг ўзи Ўзбекистон халқи тақдири, келажаги учун жон куйдиряпти, халққа маъқул қарорлар қабул қиляпти. Буни кўрмаслик, ҳис этмаслик мумкин эмас.

Энвер ака 1935 йили Қримда туғилган, 1948 йилдан «Чиноз» совхоз-техникумида ишлайди. Саксонга яқинлашган онаси Есма хола ўғлини ҳар куни яхши ниятлар билан ишга кузатади, дастурхон устида «тинчлик-хотиржамлик бўлсин, бало-қазолардан худонинг ўзи асрасин», дея дуо қилади. Аёли Гулнор опа 2-фермадаги болалар боғчасида ишлайди. Катта ўғли Узеир Гулистондаги билим юртида ўқитувчи, қолганлари ҳам бола-чақали бўлиб кетишган. Яхшигина ҳовли-жойи бор. Узум, мева, сабзавотлар ўзидан чиқади, гўшт, сут-қатиққа зориқмайди. Ишдан толиқиб келган кунлари қўни-қўшнилари билан ҳангомалашса яна ўзини бардам сезади, хотиржам ухлайди.

Миллатларни бир-бирларига қайраб, ғўр ёшларни жанжалга бошлайдиган кишиларга тинчлик-хотиржамлик ёқмайди. Одамлар кун ботмасдан дарвозаларини занжирлаб олишса, бошларига таёқ ёки кетмон қўйиб ётишса, тўполон, ур-йиқитлардан асаблари қақшаса—шу ҳам турмушми?! Бу аҳволда дастурхонларимизга ҳеч қачон барака кирмайди, ўз келажагимиз йўлини ўзимиз тўсамиз.

Энвер аканинг фалсафаси шундай. У ҳамма ур-йиқит, тўполонлар ёшларимизни ота-боболаримиздек тарбиялай олмаётганимиздан, уларни ҳаддан ташқари бўш қўяётганимиздан келиб чиқади, дейди, бошқа миллатларга ҳурмат-эътибор оиладан бошланиши, болалар боғчалари, мактабларда мустаҳкамланиши лозим, деб ҳисоблайди.

— Ўзаро ишонч, биродарлик раҳбарларга ҳам боғлиқ. Совхоз-техникумимиз бошлиқлари шу йўлдан боришмоқда. Бизда миллат ажратиш, айримачилик умуман йўқ, бўлмайди ҳам. Чунки, раҳбарларимизни кишининг миллати эмас, меҳнаткашлиги, жамиятга қандай фойда келтириши қизиқтиради, шунга қараб баҳо беришади.

Энвер ака ҳақ гапни айтди. Масалан, ўзи ишлаётган 2-фермада вилоят бўйича танилган сут соғувчилар, чорвадорлар етишиб чиқишди. Уларнинг ҳаммаси турли миллат фарзандлари. Бир пайтлар Раҳимжон Содиқов йигитлар орасида биринчи бўлиб сут соғувчилик ташаббусини бошлаган эди. Бугунги кунда соғувчи йигитлар кўпайишиб қолишди, Фануза Беккулова, Насиба Юлдибоева сингари илғор соғувчилар билан мусобақада ортда қолишмаяпти.

— Энвер ака, жумҳуриятимиз Президенти шахсий чорвачиликни янада ривожлантириш тўғрисида қарор қабул қилди. Сизларда бу борада қандай ишлар олиб борилмоқда!

— Агар мен одамларнинг шахсий моллари совхоз-техникумникидан кўп, десам янглишмайман. Чунки, ем-хашак сероб. Ишчиларга ҳар йили шахсий чорвачиликлари учун ўт, ем берилади. Энди шу ерда яшаб, бошқа ерда ишлайдиган кишиларга ҳам ёрдамлашиш тўғрисида қарор қабул қилинди. Биз жумҳурият Президенти, жумҳурият партия ва ҳукуматининг инсонпарварлик сиёсатидан миннатдормиз. Менимча тўғри йўл танлаб олинди. Чунки, энг аввало чорва ҳам, сабзавот ҳам халқнинг ўзида бўлиши керак, шундагина бозорларда нарх-наво «чақиб» олмайди, арзонлашади.

Биз борган куни Энвер ака шогирди билан беда ўраётган экан. У ГДРда ишлаб чиқарилган комбайн енгил ишлайди, бедани ўриш, майдалаш ишларини сифатли бажаради, деди.

— Совет маркаси шуҳрати учун жон куйдиришнинг вақти келди,— дея таъкидлади у. — Ахир, қачонгача чет элларникига кўзимиз куйиб юради. Ўзимизда ишлаб чиқарилган комбайн оғир, қўпол, тез-тез синади. Бизга немисларникидек енгил ва соз ишлайдиган комбайнлар, бошқа техника воситалари керак. Бу масалани вилоят, жумҳуриятдаги тегишли ташкилотлар олдига кўндаланг қўйиш зарур деб ўйлайман.

— Конференцияда сўзга чиққудек бўлсангиз, нималарни гапирган бўлардингиз!

— Мен 1970 йилдан КПСС аъзосиман. Ундан чиқиш, партия билетини топшириш хаёлимга ҳам келмайди. Чунки, партияга, унинг барча муаммоларимизни ҳал этишига астойдил ишонаман. Лекин, кейинги пайтда партиямиз шаънига, ҳатто доҳиймиз Ленинга тош отувчилар пайдо бўлиб қолди, марказий газеталар демократия, ошкоралик деб кишиларни чалғитадиган мақолаларга ўрин беришяпти. Ахир, мумкин экан, дея чегарадан чиқиш, қайта қуришни қайта бузишга айлантириш инсофдан эмас-ку. Сўзга чиққудек бўлсам, одамларни партиямиз обрўсини сақлаб қолишга чақирардим, турли норасмий ташкилотларнинг чегарадан чиқишларига йўл қўймасликка даъват этардим.

Ҳа, Энвер Зикиряев чинакам меҳнат кишиси, чинакам коммунист. Бир қатор орден ва медаллар соҳиби. Унга ўхшаганлар партия обрўсининг тўкилишини сира истамайдилар.

—Партиямиз биз қрим-татарлар учун кенг имкониятлар, эркинликлар яратиб қўйди. Ҳозир истаган киши Қримдан жой олиши, яшаши мумкин. Бошқа миллатларнинг ҳам қадриятлари тикланиб, уларга эътибор берилмоқда. Тўғрисини айтганда, ношукурчиликка ўрин йўқ.

Энвер ака комбайнни юргизди. Унинг бутун фикри-хаёли яна ишга қаратилди...

Э. ҚОСИМОВ.

ТОШКЕНТ ВИЛОЯТ ПАРТИЯ КОМИТЕТИДА

Вилоят партия комитети бюросининг навбатдаги мажлиси бўлиб ўтди. Унда вилоят партия ташкилотидаги ҳисобот ва сайловлар якунлари кўриб чиқилди.

Вилоят партия ташкилотида ҳисобот-сайлов мавсуми асосан КПСС Марказий Комитетининг февраль ва март (1990 йил) Пленумлари талабларини ҳисобга олган ҳолда, КПСС Марказий Комитетининг партия XXVIII съездига Ҳаракат дастури ва КПСС Устави лойиҳалари, «Принципиал асосда жипслашиш учун» КПСС Марказий Комитетининг Очиқ хати таъсири остида ўтганлиги таъкидланди. Вилоятдаги ҳисобот-сайлов мавсумининг боришига, шунингдек, мураккаб ижтимоий-иқтисодий аҳвол, аҳоли турли гуруҳлари ўртасидаги муносабатларнинг кескинлиги, ўткир экологик вазият ҳам таъсир қилди.

Умуман демократиялаштириш ва ошкораликнинг янада кучайганлиги, юксак фаоллик, камчиликларни танқид ва ўз ўзини танқид қилиш, қайта қуриш суръатларидан, вилоятдаги ижтимоий-сиёсий аҳволни барқарорлаштириш бўйича кўрилаётган амалий тадбирлардан, жиноятчиликка қарши курашдан қаноатланмаслик бўлиб ўтган ҳисобот-сайлов йиғилишлари, шаҳар ва ноҳия конференцияларига хос бўлди.

Цех ва бошланғич партия ташкилотлари йиғилишларида, шаҳар ва ноҳия партия конференцияларида 53 мингдан зиёд киши сўзга чиқди, улардан 7 мингдан ортиғи партиясизлардир.

Партия ишининг турли йўналишлари бўйича 53 минг 115 танқидий мулоҳаза ва таклиф айтилди, улардан 5 мингга яқини Ҳаракат дастури ва КПСС Устави лойиҳаларига таалluқли бўлди.

Ҳисобот докладлари ва съездолди ҳужжатларини муҳокама қилиш давомида ҳамма даражадаги вилоят партия комитетлари фаолиятида туб ўзгаришлар қилиш зарурлигини тушуниб етилганлиги намоён бўлди. Партия ташкилотлари обрўсининг пасаяётганлиги ташвиш билан таъкидланди, партия интизомини мустаҳкамлаш ниҳоятда зарурлигига эътибор қаратилди.

Йиғилиш ва конференцияларнинг қатнашчилари сайлаб қўйиладиган органлар ва секретарлар фаолиятига баҳо беришга талабчанлик билан ёндашишга интилдилар, уларни кўпинча фаолиятсизликлари, ижтимоий-иқтисодий тараққиётнинг турли масалаларини ҳал этишда сусткашликлари, коммунистлар билан алоқалар бўшашиб кетганлиги, партия ишини қайта қуриш секинлик билан бораётганлиги учун қаттиқ танқид қилдилар. Ана шундай камчилик ва нуқсонлар учун Олмалиқ қурилиш материаллари комбинатида бошланғич партия ташкилотининг бюроси ва унинг котиби Т. Б. Сафронов танқид қилинди. Маърузани муҳокама қилиш якунларига кўра комбинат коммунистлари ҳисобот давридаги партия бюросининг фаолиятини «қониқарсиз» деб топдилар.

Оҳангарон ноҳия партия конференциясида эндиликда ишдан кетган ноҳия партия комитетининг биринчи котиби С. Р. Тўлаевнинг иш услуб ва методлари қаттиқ танқид қилинди. Натижада унинг номзоди ноҳия партия комитетининг биринчи котиблиги лавозимига таклиф қилинмади, овоз бериш якунларига кўра эса у ҳатто ноҳия партия комитети таркибига ҳам кирмай қолди.

Умуман, вилоят бўйича 77 та цех ва бошланғич партия ташкилотлари партия бюросининг иши «қониқарсиз» деб топилди.

Ошкоралик ва эркин фикр айрибошлаш вазияти йиғилиш ва конференция қатнашчиларининг сайлаб қўйиладиган органлар таркибига номзодлар кўрсатиши ва делегатлар танлашга бирмунча холис ёндашувига имкон берди. Бошланғич партия ташкилотлари котибларининг 59 фоизи ва цех партия ташкилотларининг 63 фоизи муқобил асосда сайландилар. Барча шаҳар ва ноҳия партия конференцияларида котиблар бевосита конференцияларда сайландилар, шаҳар ва ноҳия партия комитетларининг 11 котиби эса муқобил асосда сайланди.

Тошкент, Ангрен, Олмалиқ, Бекобод, Чирчиқ шаҳарларидаги кўпгина бошланғич партия ташкилотларида XXIV Тошкент вилоят партия конференциясига, Ўзбекистон Компартияси XXII съездига делегатлар тўғридан-тўғри сайландилар. В. П. Чкалов номидаги Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмасининг бошланғич партия ташкилоти КПСС XXVIII съездига ўз делегатини тўғридан-тўғри сайлади.

Ҳисобот-сайлов мавсуми давомида цех партия ташкилотларидан тортиб то партия марказий органларигача сайлаб қўйиладиган партия органлари таркибига сайлаш учун 15 мингдан ортиқ номзод кўрсатилди.

Цех ва бошланғич партия ташкилотларида бўлган деярли барча ҳисобот-сайлов йиғилишларида сайлаб қўйиладиган органларнинг аъзолари, юқори партия ташкилотларининг вакиллари иштирок этдилар.

Шу билан бирга бу йилги ҳисобот-сайлов кампаниясининг ўзига хослигига, жуда қисқа муддатларда ўтаётганлигига қарамай, айрим йиғилишлар шошма-шошарлик билан тайёрланди, бу ҳол эса уларда қабул қилинган ҳужжатлар сифатига, коммунистлар фаоллиги ҳамда тўла қатнашишига салбий таъсир этди. Бўка ноҳиясидаги К. Маркс номли колхозда бўлган партия йиғилишида съездолди ҳужжатлари бўйича бирон-бир жиддий таклиф айтилмади. Ғалаба ноҳиясидаги тажриба-механика заводи партия ташкилотида амалий мулоқотга эришилмади. Бекобод, Калинин, Чиноз ноҳияларида йиғилишларга коммунистларнинг қатнашиши яхши бўлмади. Янгийўл шаҳри, Коммунистик, Ғалаба, Пискент ноҳияларидаги партия йиғилишларида сўзга чиққан учбеш киши ҳисобига битта фойдали мулоҳаза ёки таклиф тўғри келди.

Шаҳар ва ноҳия партия ташкилотларининг сайлаб қўйиладиган органларини тузишда конференцияларда лавозимга қараб ёндашиш, маҳаллийчилик, гуруҳлар манфаатлари сезилиб турди.

Натижада Бекобод, Киров, Куйбишев, Собир Раҳимов ноҳиялари, Олмалиқ, Янгийўл шаҳарлари партия комитетлари таркибига кирган оддий меҳнаткашлар атиги 15—20 фоизни ташкил этди.

Ангрен, Янгийўл шаҳарлари, Куйбишев, Янгийўл ноҳиялари партия конференцияларида ташкилий камчиликлар, тайёргарликнинг бўшлиги туфайли саноқ комиссияларининг иши чўзилиб кетди.

Ҳисобот-сайлов мавсумининг бориши вилоят газеталарида ва маҳаллий матбуотда, радио ва телевидениеда бўш ёритилди. Бўлиб ўтган йиғилишлар тўғрисида репортажлар кам бўлди, партия конференцияларининг делегатлари билан етарли таништирилмади.

Ушбу масала юзасидан қабул қилинган қарорда вилоят партия комитетининг бўлимларига, шаҳар ва ноҳия партия комитетларига вилоят партия конференциясига тайёргарликни таъминлаш ва уни ўтказиш юзасидан, коммунистларнинг танқидий мулоҳаза ва таклифларини, қабул қилинган қарор ва резолюцияларни бажариш юзасидан зарур амалий чоралар кўриш топширилди.

Вилоят партия комитети бюроси мажлисида вилоят хўжалик ва ижтимоий-сиёсий ҳаётининг бошқа баъзи масалалари ҳам муҳокама қилинди.

ПОЙТАХТ ТЕАТРЛАРИДА

«Адашганлар» саҳнада

Бутун бошли катта театр тамошасига бор-йўғи 30—40 нафар томошабин кирганини, уларга 40—50 чоғли актёрлар коллективи ижросида спектакль кўрсатилганини, томоша пайтида айримлар зални ташлаб чиқиб кетганларини, баъзилар ҳуррак отиб ухлаб ўтирганларини кўп кўрганман. Гоҳида спектакль беш—олти томошабиннинг истар-истамас лоқайд қарсак чалиши билан тугаган пайтлар ҳам бўлади.

Шу йил 20 май дам олиш куни Тошкентдаги «Ҳурмат Белгиси» орденли Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотининг лауреати Й. Охунбобоев номидаги республика ёш томошабинлар театри саҳнасида катталар учун ўйналган драматург Тўлқин Муҳиддиннинг «Адашганлар» пьесаси томошаси пайтида ундай бўлмади. Залга тўпланган 400 га яқин кишининг ҳар бири тамоман бедор, қаҳрамонлар тақдиридан гоҳ безовта, гоҳ ачинишу, гоҳ нафрат туйғуларини туйиб ўтирди:

Ҳозирги пайтдаги гиёҳвандлик, фоҳишабозлик каби социал қусурларнинг хунук оқибатлари ҳақида ўткир ва аччиқ тарзда ҳикоя қилинган ҳажвий драманинг премьераси унинг қатнашчилари томонидан олқишлар билан кутиб олинди.

«Адашганлар» спектакли бундан икки йил муқаддам А. Қаҳҳор номли республика сатира театри саҳнасида қўйилган эди. Ноаниқ сабабларга кўра саҳнадан тушиб қолганди.

Драматург ва режиссёр—Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист, республика Ленин комсомоли мукофотининг лауреати Лутфулла Саъдуллаевнинг асар устида ёш томошабинлар театрида сабот ва матонат билан ишлаш натижасида асар қайтадан туғилди. Унинг таъсир кучи ошиб, тарбиявий аҳамияти кучайтирилди. Адиб Тўлқин Муҳиддин драма марказида гиёҳвандликка берилган бир гуруҳ ёшларнинг бу йўлга кириб қолиш сабабларини, бунинг оқибатида уларнинг инсоний қиёфаларини йўқотишлари, улардан хабардор бўлиб қолган яқинларининг алам ва изтиробларини, ташвишларини ишонарли тасвирлаган.

Премьерага келган пискентлик қишлоқ меҳнаткашларининг вакиллари, партия, совет, халқ таълими ходимлари томошадан катта қониқиш ҳосил қилдилар. Буни улар премьера сўнгида саҳнага чиқиб изҳор этдилар. Асар энг долзарб мавзуда ёзилганини маъқуллаб муаллифни қутладилар. Спектаклдан кейин таассуротлар ўртоқлашилганда Ўзбекистон ССР Маданият министрининг ўринбосари Р. Н. Нишонова, Ўзбекистон Кинематографчилар уюшмаси раиси, СССР халқ артисти М. Қаюмов, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси С. Мамажонов, М. Турғунбоева номидаги Ўзбекистонда хизмат кўрсатган «Баҳор» халқ рақс ансамблининг раққосаси, республика Ленин комсомоли мукофотининг лауреати Н. Зулунова ўз фикрларида асарда турғунлик ва порахўрлик авж олган даврда инқирозга юз тутган маънавий ҳаётимизда амалга оширилаётган қайта қуриш жараёни ўз аксини топганини, илгари ёзиш ман этилиб келган мавзуга адиб жасорат билан қўл ургани ва уни саҳнага олиб чиқиш учун бетиним курашганини қайд этдилар. Ҳозир театрда Тўлқин Муҳиддин «Адашганлар»ининг мазмунан тадрижий давоми бўлган «Беҳаёлар» ҳамда «Бедаволар» устида ижодий иш олиб борилаяпти.

«Адашганлар» премьерасида Тошкент область партия комитетининг биринчи котиби С. Мамарасулов, Тошкент область Совети ижроия комитетининг раиси С. Сайдалиев, область партия комитетининг иккинчи котиби В. Г. Гришчук, обком котиби Ш. Маҳмудова қатнашдилар.

Т. АЛИМОВ
ЎзТАГ мухбири.

● XXIV Тошкент вилоят партия конференцияси олдидан

ЯНГИЛАНИШНИНГ МУРАККАБ ЖАРАЁНИ

Тошкент вилояти коммунистларининг XXIII конференциясидан кейинги даврда мамлакат ва партиямиз ҳаётида ғоят муҳим ўзгаришлар юз берди. Қайта қуриш сиёсатининг амалга ошириш жараёнида жамиятни демократиялаш, қуйидан юқоригача халқ ҳокимиятини қарор топтириш йўлига қатъий ўтиб олдик. «Бутун ҳокимият — Советларга!» деган ленинча шиор эндиликда ўз амалий ифодасини топмоқда. Янгича шароитда партиянинг роли ва аҳамиятини қандай изоҳлаш мумкин? Мухбиримизнинг вилоят партия комитети ташкилий-партиявий ва кадрлар иши бўлими мудирининг ўринбосари С. Е. МОСКАЛЕНКО билан суҳбати шу саволдан бошланди.

— Ҳокимият ваколати Советларга ўтиши муносабати билан партия ташкилотлари роли ва вазифалари, уларнинг иш мазмуни ва усуллари, бошқа ижтимоий-сиёсий ташкилотлар билан муносабатлари ҳам ўзгариб бораяпти,— деди Сергей Евгеньевич.— КПСС Марказий Комитетининг съездолди Ҳаракат дастури ва КПСС Устави лойиҳаларида бу ўзгаришлар аниқ ифодалаб берилган.

Вилоятимиз коммунистлари съездолди сиёсий ҳужжатларини алоҳида иштиёқ билан муҳокама қилмоқдалар. Бошланғич партия ташкилотлари йиғилишларида, шаҳар ва ноҳия партия конференцияларида жиддий баҳслар бўлди, қимматли фикр-мулоҳазалар ўртага ташланди. Ўйлаймизки, муҳокама вилоят партия конференциясида ҳам давом этади.

Мамлакат ва маҳаллий Советларнинг депутатлик корпусини шакллантиришда халқнинг коммунистларга бўлган ишончи сезилиб турди. Шундай шароитда партия сафига кириш истагини билдирган кишилар сони ҳам тобора ортиб бораяпти. Кейинги олти ой ичида 1620 киши партия аъзолигига номзодликка қабул қилинди. Бу олдинги йилларнинг шу даврига нисбатан қарийб 40 фоиз кўпдир. Демак, Коммунистик партия ижтимоий-сиёсий ва маънавий ҳаётни барқарорлаштирувчи етакчи куч сифатида эътироф этилмоқда.

Вилоятимизда КПСС таркибини янгилаб бориш юзасидан бир қатор ишлар қилинмоқда. Ўтган йилнинг октябридан бошлаб партияга қабул қилишда ўзига хос эксперимент қўлланмоқда. Партия аъзолигига номзодларни қабул қилишда бошланғич ташкилотларга тўла мустақиллик берилди.

— Ҳозир партияга қабул қилинаётган кишиларнинг ҳар 6 нафаридан бири ишчи экан. Партияда ишчилар ядросининг «ювилиб» кетаётганлиги ташвиш туғдирмайдими?

— Шаҳар, ноҳия партия комитетлари, ташкилий-партиявий ва кадрлар иши бўйича комиссия аъзолари бу соҳадаги ишларни сиёсий жиҳатдан таҳлил этиб бормаётганликлари учун ҳам партияга қабул қилинаётганлар орасида ишчилар камайиб бормоқда. КПСС Марказий Комитетининг съездолди Ҳаракат дастурида ҳам негадир партиянинг ижтимоий таркибида ишчилар синфининг етакчи роли ва ўрни ҳақида аниқ йўлланма берилмаган. Бу менимча нотўғри. Партия комитетининг тегишли комиссиялари партиявий иш шаклларини такомиллаштиришда ўз имкониятларидан тўлароқ фойдаланишлари, партияга қабулнинг сифат таркибини таҳлил этиб боришлари керак. Ҳозирча комиссия аъзолари аризаларни дастлабки кўриб чиқишдан, йиғилишларда иштирок этишдан нарига ўтишмаяпти.

Бошланғич партия ташкилотлари ҳам ўз сафларининг сифат таркибини ўзлари бошқариб туришлари керак. Энди бу соҳада юқоридан кўрсатмалар берилмайди.

— Барибир ҳисобот-сайлов йиғилишлари давомида партия аппаратига эътирозлар эшитилиб турди...

— Партияда қайта қуриш ҳамма кутганидек тез суръатлар билан бормаяпти, ишга эскича ёндашувлар барҳам топмаяпти. Шунинг учун ҳам партия аппарати танқидга учрамоқда.

Лекин партия комитетлари фаолиятини янгилаш йўлида қўйилаётган дастлабки қадамлардан ҳам кўз юммаслигимиз керак. Бу соҳада ўтган йилнинг октябрида бўлиб ўтган вилоят партия комитети пленуми муҳим роль ўйнади. Унда янгиланиш жараёнига тегишли баҳо берилди, галдаги вазифалар белгиланди.

Қўрилган тадбирлар туфайли сайлаб қўйиладиган органларнинг фаоллиги ошди. Масалаларни дастлаб турли йўналишдаги комиссиялар кўриб чиқадиган бўлди. Аппарат ходимлари, бўлим раҳбарлари билан партия ташкилотлари ўртасидаги алоқа мустаҳкамланди. Кўпгина масалалар бевосита жойларда ҳал этиладиган бўлди. Шикоят ва аризаларни кўриб чиқишда партия, уруш ва меҳнат ветеранлари кенг жалб этилмоқда. Бундан буён ҳам биз партия аппаратини омма билан янада яқинлаштириш чораларини кўраверамиз.

Шуни ҳам айтиш кераккки, ҳамон бир қатор партия комитетлари масалаларни тайёрлашда фаолларнинг имкониятини етарлича баҳолай олмаяптилар, улар жамоат ишидан четда қолмоқдалар. Ўтган даврда Куйбишев ноҳия партия комитетида кўриб чиқилган 33 та масаладан 19 тасини тайёрлашда сайлаб қўйилган органларнинг аъзолари жалб этилмади. Худди шундай ҳолат Бўка ноҳияси, Бекобод шаҳри партия комитетлари фаолиятида ҳам учраяпти. Бундай камчиликларга йўл қўймаслигимиз керак.

— Кадрлар сиёсатини янгиламай туриб, партия аппарати ишини қайта қуриш анча мушкул. Айтинг-чи, кадрларни танлаш ва жой-жойига қўйиш юзасидан кейинги йилларда кўрилган чоралар ўзини оқлаяптими?

— Кадрлар сиёсатида янгиланиш жараёни сезилмоқда.

Кейинги йилларда раҳбар ходимларни икки ва ундан ортиқ номзоддан конкурс асосида сайлаш одат тусига кирди. Ўтган йили шу усулда 31 партия, 4 совет (ноҳия ижроия комитети раислари), 28 комсомол ходими сайланди. Умуман 3 мингга яқин турли даражадаги раҳбар ходимлар бир неча номзоддан сайландилар.

Кадрлар корпуси ташаббускор, ишчан партиясиз ходимлар ҳисобига ҳам тўлиб боряпти. Совет ишларига 44, касаба уюшма ишларига 12 партиясиз ходим кўтарилди. Меҳнат коллективларига, хўжалик бўлинмаларига раҳбарлик қилаётган кишиларнинг ҳам 400 дан ортиғи партиясизлардир.

Лекин айрим ҳолларда кадрларни ишчанлик, сиёсий ва аҳлоқий фазилатларига қараб эмас, балки демократия ва ошкоралик тўлқинида, айрим гуруҳлар манфаати учун раҳбарлик лавозимларига кўтариш ҳоллари ҳам учраб турибди. Шундай кишилар раҳбарлик курсисига ўтиргач, халқни эмас, балки ўзларини, тор доирадаги гуруҳлар манфаатини ўйламоқдалар. Уй-жой масаласида шахсий нокамтарликка йўл қўйганлиги учун яқинда Ғалаба ноҳия партия комитетининг биринчи котиби Н. Мадаминовни вазифасидан бўшатишга тўғри келди. Оҳангарон ноҳия партия комитетининг биринчи котиби С. Тўлаевнинг номзоди эса партия ҳисобот-сайлов конференциясида қайта кўрсатилмади. Бундай мисоллар шундан далолат бераяптики, ҳали вилоят партия комитети кадрлар билан ишлашда аниқ системани ярата олмаган. Ишонч билдирилаяпти-ю, лекин назорат қилиб борилмаяпти.

— Партия сафларини соғломлаштириш мақсадида вилоятимизда коммунистларни аттестациядан ўтказиш бошланган эди. Бу тадбир қандай самаралар берди?

— Коммунистлар аттестациясини жумҳуриятда биринчи бўлиб биз бошлаган эдик. Бу тадбир КПСС Марказий Комитетининг Тошкент вилоят партия ташкилоти бўйича қабул қилган қарорини бажариш йўлидаги дастлабки қадам бўлди. Ўтган даврда 70 мингдан ортиқ коммунист аттестациядан ўтказилди. Суҳбатлар ниҳоятда жиддий бўлди. Таклиф этилган коммунистларнинг 1470 нафари аттестациядан ўтаолмади. 6 минг коммунист партиявий жазо олди. 845 коммунист эса КПСС сафларидан чиқарилди.

Бу тадбир коммунистларнинг сиёсий ҳушёрлигини ва ўзаро талабчанлигини яна ҳам оширди. Партия ташкилотларини маънавий жиҳатдан соғломлаштиришга ижобий таъсир ўтказди.

Лекин бир қатор партия ташкилотлари бу тадбирнинг сиёсий ва маънавий аҳамиятини тўғри тушуниб етмадилар. Шу боисдан аттестация жараёни секин-аста сусая бошлади. Бунда албатта бизнинг ҳам айбимиз бор. Бундан буён коммунистлар билан индивидуал ишлашда янги-янги усулларни излаб топишимиз ва қўллашимиз керак.

Биз конференциядан кўп нарса кутяпмиз. Партия ҳаётини қайта қуриш, аппаратлар структурасини такомиллаштириш юзасидан дадил фикрлар айтилиши керак. Делегатлар билдирган таклиф ва мулоҳазалар вилоят партия ташкилотининг сиёсий йўлини аниқ ва равшан белгилаб олишга катта ёрдам беради.

Суҳбатдош Ж. НОСИРОВ.

● СЕВАРА ЮСУПОВА Тошкентдаги «Металлбитремонт» ишлаб чиқариш бирлашмасининг карнизлар тайёрлаш цехи илғор ишчиларидан. Қарийб бир неча йилдирки, у мазкур цехда меҳнат қилиб келмоқда. Севара меҳнатдаги ташаббускорлиги туфайли ишчилар орасида обрў-эътиборга сазовор бўлаётир.

СУРАТДА: йиғувчи С. Юсупова.

Т. КАРИМОВ суратга олган.

ЭШКАКЛАР СУВГА ТУШИРИЛСИН!

Ангрендаги «Узбекрезинотехника» ишлаб чиқариш бирлашмаси янги маҳсулотининг тажрибавий намунаси Днепр дарёси ва Азов денгизида синовдан ўтказишга тайёр. Бу— олти эшкакли қутқариш қайиғидир. У асосан дарёлар ва денгизда кемалар аварияга учраганида йўловчиларни қутқаришга мўлжалланган.

Қутқариш қайиқларига бўлган катта талаб бирлашма лойиҳалаш-конструкторлик бўлимининг мутахассисларини шундай қайиқ яратишга ундади. Ҳозир бу қайиқларни мамлакатимиздаги турли ташкилотлар валюта эвазига сотиб олаяпти. Дастлабки синовларда ниҳоятда пишиқ, резиналаштирилган газламадан тайёрланган бу қайиқ турғун сувда ҳам, довулда ҳам яхши хизмат қила олиши маълум бўлди. Унинг енгиллиги, анча оғир юкларни таший олиши бу қайиқнинг афзал томонларидандир.

«Узбекрезинотехника»да «Денгиз» маҳсулотининг тажрибавий намуналарини Э. Боброва бригадаси тайёрлади. Сўнгги йилларда бирлашмадаги барча янги маҳсулотларнинг тажриба намуналарини айни шу коллектив тайёрлаб келмоқда.

(ЎзТАГ мухбири).

ЎЙ ТЎЙЛАРИ

УЙ-ЖОЙ қурилиш бошқармаси Чирчиқдаги пешқадам бинокорлик ташкилотларидан ҳисобланади. Унинг меҳнатсевар коллективи ўн иккинчи беш йилликнинг якунловчи йилида анча самарали ишлаяпти. Йилнинг биринчи чораги топшириғи ортиғи билан уддаланди. Режада назарда тутилганидан бирмунча ортиқ уйлар фойдаланишга топширилди. Ҳаммаси бўлиб умумий фойдали майдони ўн икки минг квадрат метрдан ошиқ учта кўп қаватли, кўп хонали турар-жойлар тахт қилинди. Коллектив апрелда ҳам дуруст ишлади.

Бинокорлар қўлга киритаётган ютуқларда биринчи участка коллективининг салмоқли ҳиссаси бор. Э. Сулаймонов, Н. Фалюшин, А. Трауцлар раҳбарлигидаги бригадалар топшириқни доим ортиғи билан адо этишяпти. Ишларнинг сифати ҳам дуруст бўлаяпти.

М. МАҲМУДОВ.

ИШЧИ ҲАҚИДА ҒАМХЎРЛИК

БУГУНГИ кунда ишчиларга яхши шароит яратиб бергину ишни талаб қилавер. Айрим жойларда шароит кўнгилдагидек бўлса, дўқ-пўписасиз ҳам иш аъло даражада кетаверади. Хўжалик ҳисоби, пудрат сингари янгича меҳнат усуллари шаклланаяпти. Эндиликда план, унумдорлик, сифат ҳақида фақат корхона директорлари қайғуриб қолмай балки ишчилар ҳам бу кўрсаткичларни ошириб бажаришга интилмоқдалар. «Матбуот» ишлаб чиқариш бирлашмасининг 3-босмахонасида унумли меҳнат қилиш учун барча шароитлар муҳайё. Эрталабки ур-йиқит тиқилинчда ишчилар автобусларга осилиб юрмайдилар. Махсус автобус шаҳар айланиб уларни ўз вақтида ишга олиб келади, смена тугагач уй-уйига тарқатади. Бунинг учун йўл ҳақи олинмайди, бир кунлик автобус кира ҳақи — 40 сўмни корхона тўлайди.

— 40 сўм арзимаган пул бўлиб кўриниши мумкин, уни бир йилга кўпайтирсак —30 минг сўм! Эрталабдан кечгача тик оёқда, оғир меҳнат билан машғул меҳнатчиларимизга бундан ортиқроғига ҳам автобус ёллашга тайёрмиз,— дейди босмахона директори Т. Обидов.

Цехлардаги кийим алмаштириш хоналарига қўйилган бежирим жавонлар ҳам киши кўзини қувнатади. Польшада тайёрланган бу жавонларнинг ҳар бирининг баҳоси юз сўмдан кам эмас. Улар эса 328 та! Бундан ташқари, ҳар бир цехда дам олиш хоналари мавжуд.

— Кейинги ойда ҳақиқий дам олиш хонасини очамиз, — дейди корхона касаба уюшмаси раиси Наби Ғаниев. — Бу хонага гилам тўшалади, юмшоқ диван, креслолар қўйилади. Телевизор, магнитофон ишчилар ихтиёрида бўлади.

Бу шароитлар бир қарашда майда, арзимасдек кўриниши мумкин, бироқ ишчилар эса ана шундай ғамхўрликлардан кўп миннатдор эканликларини айтмоқдалар. Корхона ҳузуридаги спорт майдонида турли мусобақалар ўтказиб турилади, ғолибларга маъмурият таъсис этган мукофотлар тантанали топширилади.

Ишчиларнинг унумли меҳнат қилишлари учун яхши шароит яратилиши биринчи омил бўлса, кейингиси уларни меҳнатига яраша моддий рағбатлантиришдир. Ойлик, квартал мукофотлари ҳар бир кишига меҳнат муваффақиятига қўшган улушига қараб белгиланади. Инсон омилига эътибор бўлгач, иш ҳам шунга яраша самарали. Бундан икки йил олдин ишчиларнинг ўртача иш ҳақи 150 сўмданга тўғри келарди, 1989 йилда эса бу рақам 200 сўмни ташкил этди.

КОРХОНА ВА ЖАМОА

Самарали меҳнатдан кейин роҳатланиб ҳордиқ чиқаришга нима етсин. Ишчиларнинг кўнгилли дам олишини уюштириш касаба уюшмасининг доимий диққат марказида. Хушманзара тоғ ёнбағрида жойлашган дам олиш зонасида ҳар йили юзлаб меҳнаткашлар мириқиб ҳордиқ чиқарадилар. Пионер лагери фарзандларнинг севимли масканига айланган. Хоҳловчиларга мамлакат ва ҳорижга туристик йўлланмалар ҳам берилмоқда. Социалистик мусобақа ғолибларига эса бундай йўлланмалар бепул берилади. Биргина шу йилнинг ўзида ўн киши Москва, Ленинград, Киев шаҳарларида бўлиб қайтдилар. Йўлланма, йўлкира ҳақини касаба уюшмаси тўлади.

Бу йилги Наврўз байрами барча жойларда бўлгани каби босмахонада ҳам ўзгача нишонланди. Шу куни аёллар ўртасида «Қандолатчилар» конкурси ўтказилди. Пазандалар тайёрлаган таомлар байрам дастурхонига тортилди. 250 кишига мўлжаллаб стол безалди. Ҳовлидаги катта дошқозонларда сумалак, палов пиширилди. 4 соат давом этган байрамга Муқимий номли музикали театр актёри Ҳусан Шарипов бошчилигидаги бир гуруҳ санъаткорлар, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Ҳайрулла Лутфуллаевлар файз киритдилар.

Ҳозир касаба уюшмаси маъмурият билан ҳамкорликда ишчиларнинг овқатини арзонлаштириш хусусида фикрлашмоқдалар. Яқин ойлардан нонуштага бериладиган чой билан нон бепул бўлади. Овқатлар 20 тийинга арзонлаштирилади.

...3-босмахонада асосан «Радуга», «Ўқитувчи», «Медицина», Бутуниттифоқ «Внешторгиздат»нинг Ўрта Осиё бўлими нашриёти китоблари босилади. Бу китобларнинг барчаси хорижий — инглиз, француз, немис, испан, араб, форс, урду, пушту, дарий, бенгал тилларида нашр этилади. Шунингдек, кўп тилда чиқадиган «Совет Ўзбекистони» журнали, «Ўзбекистон», «Ғафур Ғулом», «Чўлпон» нашриётларининг буюртмалари ҳам бажарилмоқда. Шу йилнинг биринчи квартал режаси барча кўрсаткичлар бўйича ортиғи билан бажарилди. Биргина март ойининг ўзида пландаги 5 миллион 200 босма қоғоз ўрнига 6 миллиондан зиёд босма қоғоз маҳсулоти нашр этилди. Ҳозир офсет усулида ишлашга тайёргарлик кўриляпти. Жамоа муваффақиятига кесиш машинаси машинисти Фотих Иброҳимов, ҳарф терувчи Толиб Боймуродов, линотипчи Зиля Аҳмедова, печатчи Раҳматилла Нодирматов, муқовачилар Муқаддас Ҳожиакбарова, Раиса Солопова сингари малакали ишчилар салмоқли ҳисса қўшишмоқда. Бир сўз билан айтганда, корхонада яратилган маданий-маиший шарт-шароитлар ютуқлар омили бўлмоқда.

А. ҒУЛОМОВ.

ЁШ ЧЕВАРЛАР БАҲСИ

ЧИРЧИҚДАГИ «Ғунча» тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмасида ёш чеварлар ўртасида касб маҳорати бўйича баҳслар ўтказиш яхши анъана бўлиб қолган. Унинг иштирокчилари тикувчилик технологияси бўйича ўзларининг назарий билимларини намойиш қилишлари, мураккаб иш жараёнларини моҳирона бажаришларини кўрсатишлари керак.

Баҳс аввало ишлаб чиқариш бўлинмаларида ташкил этилади. Унинг ғолиблари бирлашма бўйича беллашадилар. Навбатдаги баҳсда учинчи цех тикувчиси Н. Сим биринчи ўринни эгаллади. Шу цех чевари М. Бадалова иккинчи, иккинчи цех ишчиси В. Менумарова учинчи ўринни олди. Баҳс ғолибларига «Қўли гул уста» номи ва қимматбаҳо совғалар берилди. Баҳсда қатнашган бошқа чеварларга ҳам эсдалик совғалари ва шаҳар комсомол комитетининг Фахрий ёрлиқлари берилди.

М. ҲАМИДОВ.

ҚОНИҚИШГА ҲАЛИ ЭРТА

ҚАЙТА ҚУРИШ чуқурлаша боргани сари ҳаётимизда Советларнинг роли яққолроқ сезилмоқда. Энг муҳими бундан бир неча ўн йилликлар илгари ўз асл маъносини йўқотган «Бутун ҳокимият Советларга» шиори ҳаётда ўз ўрнини топа бошлади. Ўрта Чирчиқ ноҳиясидаги қишлоқ Советлари ҳам жойлардаги хўжалик, корхона ва муассасалар билан ҳамкорликда ишлай бошладилар. Албатта, қишлоқ уйларини марказлашган усулда иссиқ сув билан таъминлаш, канализация ўтказиш ҳақида гапиришга ҳали эрта. Лекин кейинги вақтларда уйларни газлаштириш, кўчаларни асфальтлаш, мактаб, клуб ва мактабгача тарбия болалар муассасалари каби объектлар қурилиши бир мунча жадаллашди.

Ўртасарой қишлоқ Совети ҳудудида ҳам кейинги икки-уч йил ичида ижтимоий соҳада кўзга кўринарли ўзгаришлар юзага кела бошлади. Жумладан «Оқ олтин» қишлоғида илгари бирон киши бетобланса медицина ёрдами олиш учун бир неча километр йўл босиб ноҳия марказига боришига тўғри келарди. Эндиликда қишлоқнинг ўзида тиббий ёрдам кўрсатиш пункти ишга туширилди. Лекин оқолтинликларнинг муаммолари шу билан барҳам топгани йўқ. Ҳамма ердагидек бу қишлоқнинг ҳам кўчаларига ҳавас қилиб бўлмайди. Қишлоқларда эса бу ва шунга ўхшаш кўплаб ишларни эҳтиёжга қараб эмас, имкониятдангина келиб чиқиб қилишга тўғри келяпти. Маблағ танқислиги, тажрибасизлик туфайли кўп муаммоларни ҳал қилишда ожизлик қилинмоқда.

Қишлоқ Советлари, уларнинг депутатлари, доимий комиссиялари аслида ўзларининг ишларини олдиндан пухта ишлаб чиқилган бош план асосида ташкил этишлари керак эди. Ҳозирчи, ҳали у, ҳали бу эшикка югуриб амал-тақал билан ундирилган маблағларини аҳоли томонидан қандай муаммо кўтарилса шунга уришяпти. Мана биргина кўчаларни асфальтлаш муаммосини олайлик. Шу пайтгача қишлоқларнинг фақат транспорт қатнови учун зарур бўлган қисмларигина асфальтлаб келинган. Лекин ички йўллар эса шағалдан бошқа нарса кўрмайди. Оқолтинликлар шу масалани кўтаришганда, Тошлоқ маҳалласидаги кўчанинг бир километрчасини асфальтлаб беришди. Бу маҳаллага ёритгичлар ҳам ўрнатилди. Аммо бутун Ўртасарой қишлоқ Совети ҳудудидаги барча кўчаларни асфальтлаб чиқиш учун катта маблағ керак. У эса йўқ.

● СОВЕТЛАР ВА ҚАЙТА ҚУРИШ

Шунга ўхшаш бошқа барча муаммоларни ҳам таг-тугги билан бартараф қилиш учун Советлар фаол ишлаши керак. Ҳозир қишлоқларни социал-иқтисодий ривожлантириш уларнинг қўлларига ўтказилмоқда. Афсуски Советлар бу ҳуқуқлардан фойдалана олмаяптилар. Эндиликда улар мутасадди ташкилотлардан қишлоқда қуриладиган ҳар бир объектнинг аҳоли сонининг кўпая боришини ҳисобга олиб бунёд этилишини талаб қилишлари керак. Бу амалда қандай бўляпти? Жумладан «Оқ олтин»даги мактаб талабга жавоб бермасди. Унга ҳозирги ўқувчилар сонига етарли қилиб қўшимча синф хоналари қуриш билангина чегараланилди. Қишлоқ аҳли озиқ-овқат ва кундалик рўзғор буюмлари дўкони қуриб беришни талаб қилганди. Аммо мутасаддилар хонадонлардан бирида номигa озиқ-овқат маҳсулотлари билангина савдо қилувчи нуқта очиб беришди, холос. Бунга ўхшаш ҳал қилиниши ортга сурилаётган муаммоларга ўнлаб мисоллар келтириш мумкин.

Албатта, қишлоқ Совети ўз ваколатидан фойдаланишга ҳаракат қилмоқда. Масалан, унинг талаби билан Ўртасаройдаги 67-ўрта мактабда 210 минг сўм маблағ сарфлаб замонавий спорт зали, буфет ва ҳарбий таълим хоналари бўлган янги бино қуриб берилди. Бундан ташқари «Отахонлар чойхонаси» ишга туширилди. Қишлоқ Совети бўйича 16 гектар ер аҳолига уй-жой қуриш учун ажратиб берилди. Яқинда депутат Г. Аҳмедовнинг ташаббуси билан Ўртасаройда бозорча ташкил этилди. Қишлоқдан Қўйлиққа қатнайдиган автобус маршрути вокзалгача узайтирилди.

— Аммо фаолиятимиздан қониқишга ҳали эрта, — дейди қишлоқ Совети ижроия комитетининг масъул котиби Ж. Насриддинов. — Баъзи депутатлар аҳоли билан қонунчилик асосида мустақил ишлаш тажрибасига эга эмаслар. Доимий комиссияларимиз ҳам эндигина шаклланяпти. Улар фаолиятларини давр талаби даражасида ташкил этишимиз лозим. Келгусида депутатларимизнинг белгиланган кунларда аҳоли билан мулоқотлар ўтказиб туришлари йўлга қўйиляпти. Ўйлаймизки, бу тадбирларимиз ҳам Совет ишини жонлантиришга ҳисса бўлиб қўшилади...

Қўрилаётган тадбирлар яхши албатта. Лекин энг асосийси амалдаги натижадир. Назаримизда Ўртасарой қишлоқ Советида ана шу амалий натижа учун суст курашилаётганга ўхшайди. Бу ерда ижроқўм ҳамон майда-чуйда масалалар билан шуғулланишдан ортмаяпти. Ўйлаймизки, Совет раҳбарлари бундан кейин ишларини янада жонлантирадилар.

С. АБДУЛЛАЕВ, М. ҚОСИМОВА.

● Клублар оммавий-маданий ишлар маркази бўлсин

КИМЁГАРЛАР СЕВГАН ЖОЙ

«ЭЛЕКТРОХИМПРОМ» ишлаб чиқариш бирлашмаси ҳартомонлама бақувват, йирик корхона эканлиги ҳаммага маълум. Унинг имкониятлари ҳам катта. Бирлашма маъмурияти ва касаба уюшмаси қўмитаси шу имкониятлардан тобора кенгроқ фойдаланишга ҳаракат қилишяпти. Шу туфайли бирлашмага қарашли хизмат кўрсатувчи муассасалар кўпайиб бормоқда. «Правда газетасининг 50 йиллиги» номли маданият ва техника саройи шундай муассасаларнинг етакчиси ҳисобланади.

Маданият саройи ишига баҳо беришнинг мезони ҳам бор. У ҳам бўлса КПСС Марказий Комитетининг бундан беш йил илгари «Клуб муассасалари ва спорт иншоотларидан фойдаланишни янада яхшилаш бўйича чоралар тўғрисида»ги қароридир. Бу муассаса раҳбарияти ишда шу муҳим кўрсатмага амал қилишга интилмоқда. Шу сабабли ҳам олиб борилаётган ишлар кўлами кенгайди, мазмунан бойиб, шаклц турли-туман бўлаяпти. Бунда фақат кимёгарларнинггина эмас, айни вақтда уларнинг оилалари аъзоларининг маънавий эҳтиёжларини иложи борича тўлароқ қондиришга ҳаракат қилиняпти.

Маданият саройи коллективи келгуси йилдаги иш режаларини белгилашга анча барвақт киришади . Ҳар йили октябрь-ноябрь ойларида цехлар, бўлимлар, ётоқхоналардаги ўз ихлосмандлари ўртасида варақалар тарқатишади. Шундай усул билан уларнинг талаб ва истаклари, фикр-мулоҳазалари тўпланади ҳамда ҳар томонлама ўрганиб чиқилади. Навбатдаги йил учун иш режасини тузишда шуларнинг ҳаммаси инобатга олинади.

Ҳозирги вақтда маданият саройида етмиштадан ортиқ бадиий ҳаваскорлик ва техникавий ижодкорлик тўгараклари ва жамоалари ишлаб турибди. Уларнинг машғулотларида деярли икки ярим минг нафар кимёгарлар, уларнинг оилалари аъзолари, ўқувчи ёшлар қатнашмоқда. Жами иштирокчининг 37 фоизини бирлашма ишчи-хизматчилари ташкил этади. Саройда қизиқишлар бўйича ташкил этилган клублар самарали ишлаяпти. Унинг ҳар бир машғулоти мазмунли ўтяпти. Аъзолари сафида ҳозирча 1261 киши бор. Улар қатори тўхтовсиз кўпайиб бормоқда. Қизиқишга қараб янгилари ташкил этиляпти. Улар орасида «Халқ», «Хуш келибсиз», «Ҳордиқ», «Позиция», «Осиё» рок клуби ва бошқа тўққизта клуб бирлашмалари машҳурдир.

Миллатлараро муносабатларни яхшилаш, байналмилал тарбияни кучайтириш масалаларига ҳам алоҳида эътибор бериляпти. Бирлашма коллективининг кўпмиллатли эканлиги ҳам шуни тақозо этади. Бу ерда миллатлар кунларини ўтказиш, уларнинг миллий байрамларини уюштириш яхши анъана бўлиб қолди. «Наврўз» байрами байналмилал айём сифатида кенг нишонланди. Яқинда қрим татарлари бир гуруҳ ёшларининг таклифи билан театрлаштирилган «Дервиза» байрами ўтказилди. Унинг иштирокчилари қрим татар халқининг халқ удумлари ва анъаналари билан яқиндан танишишга муяссар бўлдилар.

Маданият саройи жамоасининг кўпгина маданий-оммавий тадбирларни, турли хил маросимларни бевосита ишлаб чиқариш участкаларида, иш жойларида ўтказиши одат тусига кириб қолди. Бундай тадбирлар мавзулари турли-тумандир. Кейинги вақтларда бирлашма касаба уюшмаси қўмитасининг доимий комиссиялари билан бирга қатор ишлаб чиқариш бўлинмаларида олимлар, мутахассислар, илғор сменалар ва бригадалар билан учрашувлар уюштирилди. Бундан ташқари фан-техника тарғиботи бўлими ёрдами билан цехларда сифат ҳафталиги, аниқ меҳнат жамоаси ютуқларини намойиш этиш ҳафталиклари ҳам ўтказилмоқда.

Маданият саройининг иш режасига мувофиқ ҳар ойнинг сўнгги жумасида цехларнинг қизил бурчакларида, ташвиқот майдончаларида, бирлашма оталиғидаги ҳунар-техника билим юртлари ва саройнинг ўзида нарколог врачлар, ҳуқуқ-тартиботни муҳофаза қилиш органлари вакиллари билан учрашувлар уюштирилади, оғзаки жаридалар чиқарилади, ичкиликбозликка қарши мавзудаги ҳужжатли фильмлар намойиш қилинади.

Маданият саройи ходимлари бирлашма ишчи-хизматчилари фарзандларининг бўш вақти қизиқарли ва фойдали ўтиши ҳақида ҳам қайғурмоқдалар. Бу соҳа бўйича барча тадбирлар «Завод — мактаб» дастури бўйича амалга оширилади. Уни тузишда ёшларнинг истак ва хоҳишлари ҳам ҳисобга олинган. Ҳар бир тадбирни ўтказишга тайёргарлик кўриш ишига улар кенг жалб қилинади. Бир йил давомида уч юздан ортиқ шундай оммавий-маданий ишлар амалга оширилди. Билимдонлар баҳси, эрталиклар, ҳовли байрамлари, болалар ижодиёти концертлари ва турли-туман конкурслар бирлашма ишчи-хизматчилари фарзандларининг эътиборини қозонган.

Бу маданият масканини хўжалик юритишнинг янги шароитларида ишлашга ўтказиш юзасидан тайёргарлик бормоқда. Янгилик сарой коллективи олдига катта вазифаларни кўндаланг қўяди. Аввало, у ўз харажатларини ўзи қоплайдиган бўлиши керак. Бу қатор ортиқча мансаблардан воз кечиш, бўлинмаларни ихчамлаштириш, ҳар бир тадбирнинг самарадорлигини таъминлашни талаб этади.

Ходимлар шу йўлда изланишлар олиб боришяпти. Кейинги вақтларда бегона корхоналар — ташкилотларнинг турли хил ижтимоий тадбирларини амалга ошириш ва бу хизмат учун нақд пул олиш кенгаймоқда. Шу мақсадда юбилейлар, дам олиш кечалари, арча байрамлари ўтказилмоқда. Дискотекалар, видеохоналар, видеокассеталар прокати, видеомагнитофонлар, овоз ёзиш студияси, видеофильмларни олиш ва монтаж қилиш, аппаратураларни созлаш ва бошқа шу каби хизмат турларига ҳақ шартнома асосида олинмоқда. Бундан биргина ўтган йили 248 минг сўмлик даромад кўрилди.

Маданият саройи коллективи фаолиятини таҳлил қилиш натижасида айрим камчиликлар ҳам борлиги маълум бўлди. Бирлашма касаба уюшмаси қўмитасига қарашли кутубхона маданият саройининг иккита катта саҳнли хонасида жойлашган. Бироқ унинг ўқув хонаси санитария нормасига мувофиқ эмас. Бирлашма маъмурияти бу масалани ҳал қилишни эса ўн йилдан бери пайсалга солиб келмоқда.

Маданият саройи раҳбарлиги ҳам ўзбошимчаликдан ҳоли эмас. У меҳнат жамоасининг розилигини олмасдан киноқурилма ишини тўхтатиб қўйди. Бу билан кинотомошабинлар санъатнинг бу тури билан танишиш имкониятларидан маҳрум этилди. Аҳолига пулли хизмат кўрсатишнинг айрим турлари ҳақи ошиқ белгиланганлиги маълум бўлди. Маданият саройи раҳбарлари бу нуқсонларга тезда барҳам беришлари керак.

Ф. РЎЗИБЕКОВ,
вилоят касаба уюшмалари кенгаши тарбиявий иш, маданият ва спорт бўлими мудири.

ЁЛҒИЗ МАНФААТ БИЛАН ТИРИКМИ ИНСОН?

● Ёзувчи ўйлари ●

ҚАЁҚҚА қараб бормоқдамиз? Нима учун фақат ўзимизни ўйлаймиз. Бирон кишининг фойдаси тегмаса салом ҳам бермай қўя қолсак. Минг тавбаларким, ҳеч бир иш манфаатсиз битмаса-я. Ўйлаб кўринг-а, писабилло битадиган бирон юмуш қолдими бу дунёда? Нечук ҳаммамиз шоир айтмоқчи, манфаат отли бир чўпон измига тушиб кетдик? Унда сахийлигимиз-у қўли очиқлигимиз, карами кенг-у саховат пешалигимиз, мардлигимиз-у мурувватли эканимиз қаерда қолмоқда? Наҳот энг яхши фазилатларимизни бой бера-бера худбинлик кўчасига кириб кетаётган бўлсак? Ахир ёлғиз манфаат билангина тирикми инсон?

Яқинда бир шогирдим айтганидан анча кечикиб ёзган нарсасини олиб келди ва гапни узрдан бошлади:

— Узр, болаларим дўхтирхонага тушиб қолиб ишни чўзиб юбордим. Уйда хотиржамлик бўлмаса иш ҳам юришмас экан, — деди у, сўнг бир хўрсиниб олиб қўшиб қўйди. — Дўхтирлар ҳам барака топишсин, «бекорга мушук офтобга чиқмайди»-ган бўлиб кетишибди, — деди жуда-жуда ачиниб. — Ўзим бу нарсани ёзаман деб ишдан бўшаб келиб ўтирибман-у, «эрингиз бизга бир учрасин» деб сўратишибди. Кирсам, «қаерда ишлайсиз?» дейди. Хуллас, қўлимдан нима келади, билмоқчи. «Ишдан бўшаб, китоб ёзяпман» дедим дангал. «Илгари каттароқ ерда ишлаганмисиз», дейди. «Қаёқда, ҳозир бир танишимиздан минг сўм қарз олганман. Шунга яшаб турибмиз», дедим. Уста эканимни айта қолсаму бирон юмушини бажариб берсам. Тавба, булар мунча айниб кетмаса? Ҳаммадан бир нарса ундириб қолишни кўзламаса? Биз-ку, майли, устамиз, қўлимизда ҳунаримиз бор. Ойлик билан кун кўраётганлар нима қилади бу кетишда?

Чинданам қаёққа қараманг шундай одамлар: сендан угина, мендан бугина. Жиндек сизга илтимосим бор эди: агар хизмат бўлмаса, фалон нарса топилмайдими? Битта меҳмонхона солаётган эдик, танишлардан қўли гул устангиз йўқми? Ёки бўлмасам, кафель-плитка сўралади. Жуда бўлмаса, чет элда чиққан бирон нарса. Турмушда нималар керакмас: бир товуққа ҳам дон, ҳам сув дегандай. Падарига лаънат, деворгинг келади-ю, иложсиз тишни-тишга босасан. Шусиз иложи бўлмагач, нима қилардинг?

Айтайлик, бир қизингиз институтни битирди, ишга жойлашиши керак. Йўлланмаси бор, дипломи бор, лекин қани осонликча бирон мактабдан жой топила қолса. Узатиб ҳам қутилмайманми, дея олмайсиз. Жигарингиз. У ёқда қуда томон, бу ёқда сиз таниш, иш излаган. Қаерда ишлашингизни секин шама қилиб аллақайси бир районога сим қоқасиз. Узоқ салом-аликдан сўнг мақсадга кўчарсиз, «хабар олиб туринг» деган жавоб бўлар. Тўрт-беш қатнарсиз. Охири ўша районо ҳаётидан кичикроқ бир мақола чиқармай ҳожатингиз битармикан?

Хўш, йўлланмаси борми, бор. Дипломи борми, бор. Марҳамат қилиб иш топиб беринг-да ёш мутахассисга дейдиган бир мард йўқ, холос.

Хуллас, шоир айтмоқчи, илтимосга кунинг қолмасин. Илтимосингиздан оғиз очарсиз ҳам, шу тобда сиз ҳожатбарор деб ўйлаган одамнинг хаёли бошқа ёққа кетар: бу одам фалончига қуда, устига-устак кичкина жойда ўтирибдими? Бугун бўлмаса эртага ишим тушиши мумкин. Қўл қўлни ювибди, ҳозир ўтказиб қўймасам... Қўйингчи кимлигингизга қараб ишингиз битади ё мингта баҳонадан биттаси рўкач қилиниб муздек бўлиб қолаверасиз.

— Шунақа вақтда бирор ёғлиқ жойда ишламаганимга, одамларнинг иши кунда тушмаслигига минг пушаймонлар еб кетаман, — деди бир танишим азза-базза. Мана сизга манфаат фалсафаси! Энди бу занжирни узиб кўринг-чи. Ҳамма бир ёғлик жойга, амалга интилган, иши тушмайдиган одамга шунчаки муомала қилиб, керакли одам учун ўлиб-қутилган. Бунақа вазиятда наинки шахсий илтимос битади, балки давлат ишлари ҳам ўлда-жўлдага қараб кетади, бирон манфаат кўрмаса битмайдиган бўлиб қолаверади.

Шу Наврўз байрами кунлари савдо идоралари орқали маҳаллалар аҳолисига илгари ҳеч кўрилмаган ноёб ва камёб моллар сотилди. Ярим килолик қизил чиройли қутиларда ҳинд чойлари, арзонгина қирмизи олмалар, янги сўйилган мол гўштлари... Хуллас, савдо идораларининг омборлари бир кунгина ланг очиб қўйилди. Хўш, бу моллар нега дўкон пештахталарида ҳеч кўринмасди, илгари қаёққа кетарди деган ҳақли савол туғилади.

Гапнинг дангали ноёб моллар бозорда, чайқовда доим бор. Мана, манфаат фалсафасининг оқибати. Сиз билан биз совет савдо системасидан норози бўлиб ўтираверамиз. Лекин ҳеч ким бу идоранинг омбор ва базаларидаги ёзилмаган қонунларни бекор қила олмайди. Оқибатда халқ қидирган нарсасини тополмайди, бугун пештахтада бор нарса эртага камёбга айланади, топган бирни иккига олади, тополмаган жамиятимиздан норози бўлиб юраверади. Хўш, бу зайлда ҳаётимиз ўз-ўзидан яхши бўлиб қоладими?

Ҳар ким ўз кўмочига кул тортаверса, жуда худбинлашиб кетишимизни бугунги кунга келиб кўриб турибмиз.

«Мен ишлайдиган ГАИ муассасасида, — деб ёзади андижонлик бир укамиз, — қайта қуриш бўлмади. Мен ҳам фаолиятимни қайта қурмадим. Менинг ишимда қайта қуриш бу — ҳалоллик, садоқат, жасоратдир. Аммо ҳалол бўлишимга 11-12 соатли иш йўл қўймайди. Саккиз соат ишласам эди, мол-ҳолга қарардим, қўшимча даромад топардим. Ўн икки соатли ишда 2-3 маҳаллик овқат пулини ҳам, қўшимча даромадни ҳам кўчадан топишга мажбурман. Ҳаётнинг ўзи зўрлайди. Азоб чекаман. Фаришта ишласа ҳам икки-уч ойдан сўнг бузилади, чунки шунга мажбур.

Садоқатли ва жасоратли бўлишимга яна шу шароит йўл қўймайди. Ҳурмат, иззат, ўсиш — тўғриларга эмас, лаганбардор ва дастурхони борларга. Бунисига кўниксам ҳам биринчи ҳолга кўника олмайман. Бугун бировдан озгина манфаатдор бўлсам, эртага унинг қоида бузишига кўз юмиб туришим керак. Бамисоли ботқоққа қанча узоқ кирсанг, шунча ботасан...»

Хатони англаб етибди, шунисига минг шукур. Лекин ҳаёт шу экан, жамиятдан, одамлардан юлиб олганим ҳалол деб яшаётганлар қанча? Атрофингизга бир разм солинг-а, бундай шароит қаерда йўқ?

Хўш, ёз келса аэрокассалардан осонгина билет олиб бўладими? Бирор ёққа учадиган бўлсангиз нечта одамни ўртага соласиз, таниш-билиш топасиз. Охири яна ҳарқанча харажатга рози бўлиб, югур-югурлардан толасиз.

Бу самолёт экан-ку, ҳатто бирон камёб журнални олиш учун газета дўконларидан таниш излайсиз. Келса, олиб қўйишларини сўраб ялинасиз. Бироқ зўр асар босган журнал-ку ўша сонидан бошлаб ноёб нарсага айланиб, пештахта тагига тушиб кетади. Кейин «Шарқ юлдузи»нинг март сонини излагандай излаб юрасиз. Яна икки-уч баҳосида топсангиз дўппингизни осмонга отасиз.

Худди шундай топганимизга шукур қилиб, гўштни ошхоналарнинг орқа эшигидан олсак оламизки, нега шу нарсани идораю ишхоналарга бўлиб ўтирмай тўғридан-тўғри дўконга чиқариб қўя қолмайди демаймиз. Худди шундай чойни, чет эл кийим-кечагини, ҳатто писканй қўлдан оламиз. Бир-биримизни алдаб, шилиб кун кўраётганимиздан уялмаймиз. Ҳа, деса тирикчиликмиш.

Тошкентда фалон юз минг бирон ерда ишламайдиган одам бор деймиз. Улар кимлар? Ўзининг энг яхши фазилатларини сариқ чақага алмаштириб юборганини тўла англаб етмаган кимсалар холосми?

Хўш, манфаат фалсафаси қаердан пайдо бўляпти? Унинг илдизи қаерда? Қачон буни ўйлаб кўрамиз? Бу кўчага билиб-билмай кирганлардан ҳам мажбуран, ночорликдан кирганлар кўпроқ. Ахир 9 миллиондан ортиқ одам ҳозир қашшоқлик чегарасида яшаши, 78 сўмдан паст ойлик олишини қандай баҳолаш керак? Яна шу 9 миллион одамнинг турмуш шароитини ёппасига яхшиламай туриб, ҳалиги ёлғиз манфаат кўчасига кириб кетганларни қайтариш мумкинми? Бусиз яхши фазилатлар эгаси бўлишга чорлаш баъзан қуруқ сафсатага ўхшаб кўриниб кетади-ю, лекин барибир ҳайқириш керак, битта одамни бўлса-да, инсоф кўчасига қайтармоқ керак.

Ахир биз қачонгача манфаат отли чўпон измидаги подадек у ёқдан — бу ёққа бориб келаверамиз? Тоқай бу кўчада тентираймиз? Ёки комил инсонлик йўлини йўқотиб қўйганимизми? Нега биз ўзимиздан қандай ном қолдираётганимизни хаёлимизга ҳам келтирмаймиз? Шунчалик худбинлашиб, ҳаром-харишни ажратмай қўйдикми? Ахир жамиятда тортиб-юлиб олаётган ҳар бир нарсани қачонгача ҳалол деб биламиз? Бирон нарсани рози қилиб олиш, оилани фақат пешона тери-ла топилгани билан боқиш деган гаплар қаёқда қолди? Илгари ота-боболаримиз иши бароридан келиб кутганидан кўпроқ даромад қилса, дарров кимга хайр-эҳсон қилишни, закот беришни ўйлаб қолар эдилар. Биз-чи? Етимларнинг бошини силашни биламизми? Муҳтожларга мурувват қила оламизми? Ёки қўли калта қариндошларимизни қўллаб юборамизми?

Орамизда шундайлар бўлса, инсофу диёнатига балли, инсон номини баланд тутиб, манфаат қулига айланиб қолмаганига раҳмат! Яқиндаги телемарафон улар оз эмаслигини кўрсатди. Лекин мен ўзингизга бир разм солишингизни истардим. Айтингчи, бирон кимсага ёки ҳожатманд одамга холисона яхшилик қилишга қодирмисиз? Бирон бир тамасиз одамларнинг ишини битира оласизми? Унда сизни мен бутун одам деб аташимга рухсат бергайсиз.

Мурожон МАНСУРОВ.

● *Чорвачиликда ижара пудрати* ●

ХАЙРЛИ ЎЗГАРИШЛАР

ЁКИ НОҲИЯ МАТЛУБОТ ЖАМИЯТИГА ҚАРАШЛИ БУРДОҚИЧИЛИК ХЎЖАЛИГИДА ЧОРВАДОРЛАР ТУРМУШ ШАРОИТИНИНГ ЯХШИЛАНГАНИ, ЧОРВАЧИЛИК ФОЙДАЛИ ТАРМОҚҚА АЙЛАНГАНИ ҲАҚИДА

БЕКОБОД ноҳияси матлубот жамияти бўрдоқичилик хўжалигида кейинги бир-икки йил ичида бўлган ўзгаришлар чорвадорлар, ғаллакорлар, қўйингки, ҳар бир кишини қувонтирмоқда.

Хўжаликнинг ташкил топганига ўн йилдан ошган бўлса-да, бу ерда шу вақтгача на мактаб, на боғча ва на дўкон бор эди. Чорвадорларнинг фарзандлари ўқиш учун 10—15 километр узоқликда жойлашган Ойбек номли совхоздаги мактабларга қатнашга мажбур эдилар. Шароит йўқлигидан бу ерда муқим яшайдиган аҳоли кўпаймади, бир неча йил ўтса-да, бирон қишлоқ пайдо бўлмади.

Бугун аҳвол ўзгача. Ҳозир мактаб ҳам, боғча ҳам бор. Хўжаликнинг қиёфаси ўзгарган. Янги уйлар, равон йўллар қурилди. Ажиб бир қишлоқ вужудга келди.

Элни ўйлаган, ҳафсала қилган раҳбарга ҳамма нарсанинг иложи бор экан. Катта тажрибаси бор, ишнинг кўзини билган Эгамназар Ҳатамов ноҳия матлубот жамиятининг бўрдоқичилик хўжалигига раҳбар бўлиб келганида ўзининг ҳафсалали эканлигини кўрсатди. Ишни чорвадорларга шароит яратишдан бошлади.

Яқинда биз хўжаликда бўлиб, у киши билан қилинаётган ишлар хусусида суҳбатлашдик. Маълум бўлдики, чорва моллари бир йилда 900 бошга кўпайган. Ўтган йили 650 минг сўм даромад олинган. Шундан 123 минг сўми соф фойдадир. Бир килограмм гўштнинг таннархи 2 сўм 40 тийиндан ошмаган. Ваҳоланки, 1988 йилда хўжалик 300 минг сўм зарар кўрган, маҳсулот сотишдан 200 минг сўм даромад олиниб, маҳсулот етиштириш учун эса 500 минг сўм чиқим қилинган. Бир килограмм гўшт 3 сўм 50 тийиндан тушган.

— Ютуқ боиси нимада?— сўраймиз Эгамназар акадан.

— Ижарада,— деди у киши бир оғиз сўз билан. Илгари 70 киши молларни боқарди. Ҳозир уларнинг ўрнига 9 киши ишлаяпти. Чорвадорларнинг ойлиги 70—80 сўмдан 300—350 сўмга етди. Йил якуни бўйича ҳам 2,3 минг сўмдан олишаяпти.

Ҳозир қорамолчилик фермасида 400 бош молга беш киши қарайди. Уни Турғунали Қурбонов уч ўғли ва бир тракторчи йигит билан ижарага олган. Ижарачиларга сўқимларни боқиб семиртирган ҳар бир килограмм гўштга 10 фоиз миқдорида иш ҳақи тўланмоқда. Шунинг учун ҳам улар молларни имкони борича тезроқ семиртириб, кўпроқ гўшт беришга ҳаракат қилишади.

Қўйларни уч нафар қўйчивон боқади. Шартнома бўйича улар совлиқлардан бир бош ва ундан ошириб қўзи олишса, ҳар бир қўйнинг оғирлигини 40 килограммга етказишса, уч чўпоннинг йиллик даромади 17—18 минг сўмни ташкил этади, ёки ҳар бириники 5—6 минг сўмга тўғри келади. Бундай яхши ҳақ олган чўпон яхши ишлашга интилади. Ака-ука Йўлчи, Эрали, Нурмуҳаммад Стамқуловларнинг ишларидан кўнгли тўқ. Эрта баҳордан ҳозиргача 250 бошдан ортиқ қўзи олинди. Қўйларни эт олиши ҳам кўнгилдагидек.

— Бу йилги режаларимиз,— дейди Э. Ҳатамов,— ноҳиямиз аҳолисига 150 тонна гўшт етказиб беришдир. Шу билан бирга фермаларимиздаги қорамоллар сонини 500, қўйларни минг, чўчқаларни 1300 бошга етказмоқчимиз. Чорва молларини кўпайтириш ем-хашакнинг кўплигига боғлиқ. Ем-хашакни кўпайтириш тадбирларини белгилаб қўйдик. 700 тонна ғалла, 600 тонна беда пичани, минг тонна силос, 600 тонна сомон ва бошқа хил озуқаларни етиштирамиз. Бунинг учун 600 гектар ерда деҳқончилик қилинади.

Биз хўжаликнинг молхона, қўйхоналарида бўлиб, чорвадорлар иши билан яқиндан танишиб, режаларнинг амалга ошишига ишондик. Чунки чорва моллари тўқ, семиз, моллар қишловдан соғлом чиққан. Чорвадорлар яхши кайфият билан ишлаяптилар.

К. БЕГМОНОВ.

● *Давр руҳи* ●

МУСУЛМОНЛАР УЧУН БИРИНЧИ ГАЗЕТА

ТОШКЕНТДА Ўрта Осиё мусулмонлари диний бошқармасининг органи — «Ислом нури» газетасининг биринчи сони чиқди. Бу ҳозирча Совет Иттифоқида ягона бўлган ислом газетаси ўзбек тилида икки кўринишда — араб ёзуви ва кириллица ёзувида 40 минг нусха тиражда нашр қилинди.

— Газетамизнинг чиқиши —мамлакатда ва жумҳуриятда юз бераётган ўзгаришлар натижасидир, — дейди «Ислом нури»нинг 34 ёшли муҳаррири Муҳаммад Шариф Жуманов. — Мусулмонларнинг диний ҳаёти муҳим воқеаларга тобора бой бўлиб бормоқда. Фақатгина бир йил ичида Ўзбекистонда, чунончи, мачитлар сони икки ярим баравар кўпайди. Давлат мусулмонлар Диний бошқармасига исломнинг бир қатор меъморчилик ёдгорликларини берди, уларнинг кўпларида ҳозироқ таъмирлаш ишлари олиб борилмоқда. Ҳозир оилаларда болаларни диний тарбиялашга тобора кўпроқ эътибор берилаётир. Жумҳуриятда миллий маданиятни тиклаш программаси қабул қилинди ва амалга оширилаётир, ислом маданияти қадриятлари бу программа асосида ётади. Бундай шароитда йилнинг чорагида бир марта чиқадиган «Совет Шарқи мусулмонлари» журнали ҳамма воқеаларга улгурмай қолди.

— Газета ўз олдига қандай мақсадларни қўймоқда?

— Биз диний таълимот қоидаларини, урф-одат ва маросимларнинг моҳияти ҳамда тартибини тушунтира борамиз. Қуръондан оятларни, ҳадисларни босиб чиқарамиз. Ҳадислар Муҳаммад пайғамбарнинг ишлари ва сўзлари тўғрисидаги гаплардир. Редакция бидъатларга қарши, диннинг софлиги учун кураш олиб бориш вазифасини ҳам қўймоқда. Биз динга ишонувчилар ҳуқуқларига риоя қилиниши учун ҳам курашамиз. Совет мусулмонлари, шунингдек дин бўйича хорижий биродарлари ҳаёти тўғрисида оператив хабарлар ҳам оладилар.

— Миллатлараро муносабатлар масаласида газета қандай позиция тутади?

— Бизнинг позициямиз — миллий тотувлик, қаноат, барча миллат ва диндаги кишиларни уларнинг ҳуқуқ ва эътиқодларини ҳурмат қилишдир. Бизнинг муқаддас ислом динимиз ана шунга ўргатади, у зўравонликни қоралайди ва яхшилик қилишга даъват этади. Ҳеч ким дин ниқоби остида одамларга ёмонлик қилиши керак эмас. Биз миллий масалага қанчалик катта эътибор бераётганлигимизни шу нарса ҳам кўрсатадики, бу масала газетамизнинг иккинчи сонининг асосий мавзуси бўлади.

Муҳаммад Шариф Жуманов Бухородаги Мир-Араб мадрасасини тамомлаган, армияда хизмат қилган, кейин имом ал Бухорий номидаги Тошкент ислом маъҳадида ўқиган. Шу маъҳадда дарс берган ва «Совет Шарқи мусулмонлари» журналининг ходими бўлган, у ҳозир ҳам маъҳадда тафсирдан сабоқ бермоқда. Газетанинг масъул котиби Саъдулла Мўминов Тошкент Давлат дорилфунунининг Шарқ тиллари факультетини битириб чиққан. У илгари «Ойдин» газетасида ишлар эди.

Ҳозирча «Ислом нури» ойига икки марта нашр қилинмоқда.

В. МИЖИРИЦКИЙ,
АПН махсус мухбири.

ХОРИЖДАН ХАБАРЛАР

ВАШИНГТОНДАГИ УЧРАШУВ АРАФАСИДА

● **ГЕРМАНИЯ** Федератив Республикаси ҳукуматининг расмий вакили Кляйн сўзга чиқиб, канцлер Коль Совет-Америка олий даражадаги бўлажак учрашувлари қуролсизланиш ва қурол-яроғ устидан назорат ўрнатишга янги туртки бўлади, деб умид қилмоқда, деди. Шунингдек, бу учрашув Ғарб ва Шарқ ўртасидаги алоқаларни яхшилашда ҳам катта аҳамиятга эга бўлади.

Япония ташқи ишлар вазирининг биринчи ўринбосари Курияма журналистлар ҳузурида сўзга чиқиб, Япония ҳукумати СССР ташқи ишлар вазири Э. Шеварднадзе ҳамда АҚШ давлат секретари Ж. Бейкер ўртасидаги музокаралар якунларини табрикламоқда, деди. У бу мулоқот якунлари Совет-Америка олий даражадаги учрашувининг асослари бўлади, деб ишонч билдирди.

ДУНЁ ХАРИТАСИДА — ЯНГИ ДАВЛАТ

● 1990 йил 22 май куни дунёдаги давлатларнинг сони биттага камайди. Ўша куни Яман Араб Жумҳурияти билан Яман Халқ Демократик Жумҳурияти бирлашиб, ягона давлатга айланди. Бу бирлашув бир неча йиллик саъи—ҳаракатларнинг натижаси бўлди. 1988 йил май ойида Сана шаҳрида ҳар икки мамлакат раҳбарлари Жанубий ҳамда Шимолий Яман давлатларини бирлаштириш тўғрисида бир фикрга келган эдилар. Мана ниҳоят шу кун келди. 22 май куни янги давлат — Яман Жумҳурияти туғилди. Янги жумҳурият эълон қилингач, 5 кишидан иборат президент кенгаши тузилди, янги ҳукумат таркиби эълон қилинди.

РУМИНИЯДАГИ САЙЛОВЛАРГА ДОИР

● **ИЛГАРИ** хабар қилганимиздек, Руминияда эркин сайловлар бўлиб ўтди. Марказий сайлов комиссияси якунлар чиқармоқда. Анча аниқ ҳисоб-китобларга қараганда, Миллий Сақланиш Фронти номзоди — Ион Илиеску овозларнинг 87 фоизини олган. Муқобил номзодлар миллий-либерал ва миллий-цэрэнист партияларининг вакиллари Р. Кимпяну ва И. Рацкулар анча орқада қолиб кетдилар. Уларнинг биринчисига атиги 5 фоиз, иккинчисига 2 фоиз овоз берилди, холос.

Қатор сайлов округларида бўлган АҚШ президентининг махсус вакили Гэри Кэрузерс Америка назоратчилари нуқтаи назаридан Руминияда бўлиб ўтган эркин сайловлар бу мамлакатда демократиянинг ривожланишига хизмат қилади, деди.

Рейтер ахборот агентлиги ҳамда Франция телевидениесига айтган гапларида И. Илиеску Руминия Совет Иттифоқи билан дўстона алоқаларини сақлаб қолади ҳамда Варшава Шартномасига ҳамда Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига, улар мавжуд экан, аъзо бўлиб қолаверади, деди. Иқтисодий ва ижтимоий масалаларда бизлар Ғарбий Европа социал-демократиясининг тажрибаларига мурожаат қиламиз, деди И. Илиеску.

ПРЕЗИДЕНТ ЎЗ ЛАВОЗИМИНИ ЭГАЛЛАДИ

● **ШУ ЙИЛ** март ойида 6 йил муддат билан президент этиб сайланган Ли Дэнхуэй ўз лавозимини адо этишга киришди. 20 май куни Тайваньда бу маросимга бағишланган тантаналар бўлиб ўтди. Ли Дэнхуэй ўзининг нутқида Пекин билан Тайбэй ўртасидаги алоқаларни янги поғонага кўтаришга, Хитой Халқ Жумҳурияти билан тиғиз мулоқотлар ўрнатишга ваъда берди.

ҲУЖУМ КУЧАЙТИРИЛМОҚДА

● **АФҒОНИСТОН** пойтахти — Кобулни ракеталардан ўққа тутиш тобора кучайтирилмоқда. Ўтган шанба ва якшанба кунлари пойтахтга 30 дан ортиқ ракета отилди. Кобул аэропорти ёпиб қўйилди. Мужаҳидлар шу ҳафтада пойтахтда ўтказиладиган қабила раҳбарларининг учрашуви олдидан ўз хатти-ҳаракатларини жадаллаштирдилар.

ЭЛЕКТРОН ОФИЦИАНТ ЯРАТИЛДИ

АМЕРИКА Қўшма Штатларида «ақлли» роботларни яратиш ишлари йилдан-йилга такомиллаштирилмоқда. Яқинда бу ерда хўрандадан дарҳол кўрсатма олгач, буюртмани келтириб берадиган электрон хизматкор — официант яратилди. У оддий официантларга нисбатан анча тез хизмат кўрсатади. Махсус компьютерга инглиз ёхуд испан тилида ўз истагингизни айтсангиз, бас, талабларингиз шу заҳоти адо этилади.

НИГЕРИЯДА СУД БОШЛАНДИ

● **МАЪЛУМКИ,** яқинда Нигерияда бир гуруҳ ҳарбийлар давлат тўнтариши қилишга уринган эдилар. Уриниш ҳукуматга содиқ қўшинлар томонидан бостирилган эди. Ҳозир ана шу тўнтаришда иштирок этган кишилар устидан суд бошланди. Махсус ҳарбий трибунал ҳузурида 10 нафар ҳарбий ҳозир бўлди. Улар орасида Гидеон Оркар номли майор ҳам бор. 22 апрелдаги давлат тўнтариши муваффақиятли бўлди деган Оркарнинг сўзлари пленкага ёзиб олиниб, 5 соат давомида узлуксиз эфирга бериб турилган эди. Судланувчиларнинг айби исботланса, уларни турли жазолар кутмоқда.

Туркия маъмурларининг қарори

● **ТУРКИЯ** маъмурлари Туркия Бирлашган Компартияси раҳбарларини ҳибсдан озод қилиш тўғрисида қарор қабул қилдилар. Бу қарор оммавий сўров қилинган кишиларнинг маъқуллашига сазовор бўлди. Бу сўровни Истамбулда чиқадиган «Нуқта» журнали ўтказган эди. Сўровга жавоб берган кишиларнинг фикрича Туркия Коммунистик партияси очиқ иш кўришга ва яшашга ҳақлидир.

● **МЎҒУЛИСТОН.** Улан-Батордан Хентей аймоғига мўғул-япон экспедицияси жўнаб кетди. Унинг аъзолари буюк қадимий мўғул давлатини барпо этган Чингизхоннинг қабрини излашни ўз олдиларига мақсад қилиб қўйишган. Бу ишга археологлар, тарихчилар, геологлар, геофизиклар, этнографлар, ботаниклар ва лингвистлардан иборат 50 дан зиёд мутахассис жалб этилган. Суратда: мўғул-япон экспедицияси олдидан уюштирилган тантаналар.

К. БОЛДОХОНОВ
сурати. (ТАСС).

● *Ҳикоят* ●

Маҳмуд Атия Алиброши, Миср Араб Республикаси.

ПОДШО ВА ЧЎПОН

ИССИҚ кунларнинг бирида бир мамлакат подшоси соф ҳаводан симириб бир оз дам олиш, табиат манзараларидан роҳатланиш учун кўм-кўк бепоён далада сайр қиларди. У юришдан чарчаб, дарахт соясида нафас ростлади. Осмон тиниқ, майин шабада эсиб турарди. У атрофга, ям-яшил экинзор далага назар ташлаб подада ўтлаб юрган қўйлар, дарахтдан дарахтга сакраб сайраётган қушларни кузатди.

Подшо гўзал манзарадан хурсанд бўлди ва ёнидан бир китобча олиб, то кўзларини мудроқ босгунича ўқиди, сўнг дарахтга суянганича ухлаб қолди. У уйғонганида қуёш уфққа оға бошлаган, ҳарорат бироз майинлашган эди. Подшо қўлига бир таёқ олиб қасрга қайтишга тараддудланди. Бироз масофа босиб ўтгандан кейин бояги китобни ўша жойда унутиб қолдирганини пайқади. Подшо ортига қайтишни истамади, чунки у саройга шошарди. Айни пайтда китобининг далада қолиб кетишини ҳам хоҳламади ва бирор бир кишини уни олиб келиш учун юборишни ўйлади. Қараса, далада кичкина бир бола пода боқиб юрибди. Подшо болага яқин келиб бир олтин танга кўрсатиб, деди:

— Эй, ўғлим, мана шу танга сеники бўлишини хоҳлайсанми?

— Албатта, хоҳлайман,— деб жавоб қилди бола.—Лекин бир бечорага бундай олтинга эришиш қаёқда.

— Агар ҳув анави дарахт остида мен унутиб қолдирган китобни опкелиб берсанг, шу олтин сеники бўлади.

Бола подшога қараб деди:

— Йўқ, сиз бирон ҳийла қилиб менинг устимдан кулишни истайсиз.

Подшо унга тангани узатди:— Ма ол, фақат китобни тез келтир.

Бола хурсанд бўлди, лекин тезда кетавермади, чунки у қўйларидан қўрқарди.

Подшо унга савол берди:— Нега бормаяпсан?

Бола деди:— Қўйларим ҳар томонга тарқаб кетишидан қўрқаяпман.

Подшо деди:— Сен қайтгунингча мен қўриқлаб тураман қўйларингни.

Бола деди:— Барибир юрагим тинчимайди-да.

Подшо деди:— Хавотирланма, худди сендек қўриқлайман.

Шундан кейин бола таёқни подшога топширди. Озгина йўл юриб ортига қайтди.

— Эй, ўғлим нима сабабдан қайтдинг?— сўради подшо.

— Таёқни мен каби ишлатишингизни хоҳлайман,— деди бола ва подшога таёқни пода қочмоқчи бўлганда қандай ишлатишни кўрсатди. Шундан сўнг у сал хотиржам бўлиб китобни олиб келиш учун жўнади. Подшо тошга ўтириб ўзидан ўзи кулди: у оддий бир чўпон! Қўйлар эса ўз эгаси йўқлигини ҳис қилибми маърай бошлади, кейин ҳар томонга тарқади. Подшо уларни қайтариш учун шошиб ўрнидан турди, у ёқ-буёққа ҳайҳайлаб югурди, лекин қўйларга ета олмади. Подадаги жониворлар атрофдаги кенг далага тарқаб кетди. Озгина муддатда бола қўлида китоб билан қайтиб келиб, қўйларини ўз жойида кўрмади ва қичқириб деди:— Худди мен ўйлагандек бўлибди! Сизнинг китобингизни топиб келтирдим, лекин менинг қўйларим қушни далага тарқаб кетибди. Сўнг подшога бошқа нима дейишини билмай жим қолди. Подшо болага деди:

— Эй, ўғлим, мен сенинг олдингда гуноҳкорман, сен уларни йиғиб олгунингча ёрдамлашаман.

Бола деди:— Сиз бу ерда туринг, мен қўйларни қушни даладан ҳайдаб келаман. Подшо буюргандек қилди. Бола атрофга югургилаб кўп фурсат ўтмай бақириб-чақириб қўйларни аввалги жойига тўплади. Шунда подшо болага деди:

— Мени кечир, ўғлим, мен ҳеч қачон пода боқмаганман. Лекин мен — подшоман, ўз халқимнинг аҳволини яхши ҳис қиламан. Бола ажабланиб сўради:

— Сиз ростдан ҳам подшомисиз? Мен подани сизга ташлаб кетиб хато қилибман, сизнинг подшолигингизни билсам бундай қилмас эдим.— Шунда подшо деди:

— Мана бу яна бошқа олтин танга, буни ҳам ол.

— Сиз ҳақиқатан ҳам яхши одам экансиз,— деди бола тангани олиб.— Лекин бу иш сизга тўғри келмас экан. Ҳар бир киши ўз вазифасини бажариши керак-да.

Араб тилидан Абдураҳмон ҒАФФОРОВ таржимаси.

• «ҚИЗИҚЧИ—90» •

ҒОЛИБЛАР АНИҚЛАНДИ

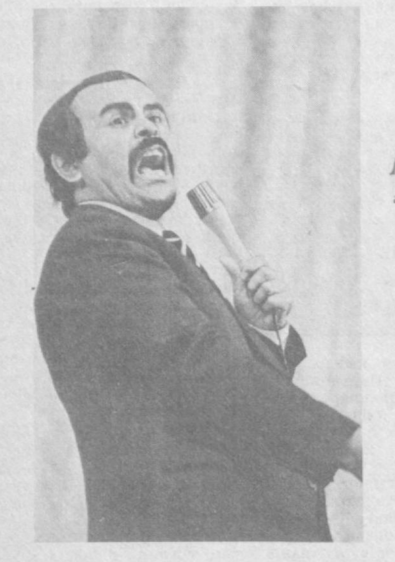

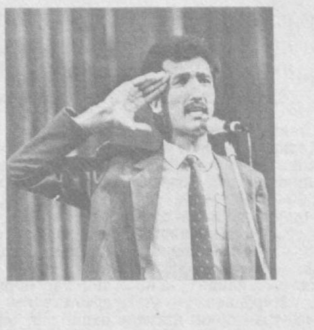

ПОЙТАХТИМИЗДАГИ В. И. Ленин номли СССР Халқлари дўстлиги саройида «Қизиқчи-90» анъанавий беллашуви якунланди. У Ўзбекистон ССР халқ артисти Сойиб Хўжаев таваллудининг 80 йиллигига бағишланди. Бу ижодий баҳс «Муштум» журнали, Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Қўмитасининг ёшлар уйи, жумҳурият маданият жамғармаси, Ўзбекистон телевидение ва радио эшиттириш давлат қўмитасининг ташаббуси билан ўтказилди.

— Халқимиз қадим замонлардан кулги ва ҳазил-мутойибага ниҳоятда ўч, — дейди ҳакамлар ҳайъатининг раиси, «Муштум» журналининг бош муҳаррири Неъмат Аминов. — Шу боисдан ҳам тўю томошаларимиз қизиқчи ва аскиячиларсиз ўтмайди.

Тўрт кун давом этган «Қизиқчи-90» баҳс-беллашуви халқимиз орасида истеъдодли ёшлар жуда кўп эканлигини яна бир бор тасдиқлади. Шуниси қувончлики, бу умидли ёшлар халқимизнинг машҳур қизиқчилари, аскиячилари ва муқаллид санъати усталарининг ўлмас анъаналарини катта муваффақият билан давом эттирмоқдалар, уларни ўзларининг иқтидорлари билан бойитмоқдалар. Баҳснинг дастлабки босқичида юз нафар қатнашчи иштирок этган бўлса, қизғин кураш давомида улардан 14 нафари ҳал қилувчи босқичга етиб келди. Ҳакамлар ҳайъати ёш қизиқчиларнинг репертуар танлаши, нутқ маданияти ва ижрочилик маҳоратига катта талабчанлик билан баҳо берди. Кулгисеварлар улар талқинида теша тегмаган ҳангомалар, ҳазил-мутойибалар, муқаллидчилик чиқишлари ва ҳажвий қўшиқларни мириқиб томоша қилдилар. Бу асарларда халқимизнинг бугунги қувонч ва ташвишлари, ҳаётимизнинг ўткир муаммолари ўз ифодасини топди, жамиятимизнинг ярамас иллатлари кулги воситасида аёвсиз фош этилди.

«Қизиқчи-90» беллашувининг якунловчи босқичи ғоят қизғин ўтди, томошабинлар ҳар бир ижрочининг чиқишини муносиб кутиб олишди. Ҳакамлар ҳайъати ғолибларни аниқлади. Ленинободлик истеъдодли қизиқчи Ҳожибой Тожибоевнинг маҳоратига энг юқори баҳо берилди. Иккинчи ўринга А. Н. Островский номли Тошкент Давлат театр ва рассомлик санъати институтининг талабаси Соҳиб Мамасолиев, учинчи ўринга тошкентлик қизиқчи Болтабой Тошматов, тўртинчи ўринга эса Ғофир Мирзабоев (Тошкент) сазовор бўлишди. Мусобақа ғолиблари ва ҳал қилувчи босқичда қатнашган ижрочилар саёҳатга бепул йўлланма, лауреатлик дипломлари ҳамда эсдалик совғалари билан тақдирландилар.

Р. ҚУДРАТОВ.

● СУРАТЛАРДА: (юқорида, чапдан) «Қизиқчи-90» ғолиби Ҳ. Тожибоев, беллашув қатнашчиси А. Исоқов (Тошкент) ва С. Мамасолиев, (пастда) баҳс ҳакамлари.

Ф. ҚУРБОНБОЕВ суратлари (ЎзТАГ).

ҲАРБИЙ ҚИСМДА УЧРАШУВ

Оржоникидзе ноҳиясидан ҳарбий хизматга чақирилувчилар, уларнинг ота-оналари турли қишлоқлардан махсус ажратилган автобусларда партия комитети биноси олдига йиғилдилар. Ноҳия хотин-қизлар кенгаши, партия комитети, ҳарбий комиссариати ва комсомол фаоллари уюштирган бу учрашувни ҳарбий қисмда ўтказиш мўлжалланган эди.

Ўз навбатида бу ҳарбий қисмга ҳам биринчи бор бундай меҳмонлар ташриф буюрдилар. Қисм командири йиғилганларни аскарлар ётоқхонасига, ўқув машғулотлари ва техник тайёргарлик ўтказиладиган хоналарга, спорт шаҳарчасига, сув ҳавзасига бошлаб кириб, шароит билан таништирди. Қисм ошхонасига хизмат қилаётган йигитлар билан кирдилар. Хоҳловчилар солдат овқатларидан татиб ҳам кўрдилар.

Бу ердаги шарт-шароит, тартиб-интизом билан танишишда элликка яқин ҳарбий хизматга чақирилувчилар ҳам иштирок этганлари эътиборга лойиқдир. Энди улар оз бўлса-да, тасаввур ҳосил қилганларини яширмадилар. Танишув сўнгида учрашув иштирокчилари аскарларнинг маданият клубига ташриф буюрдилар. Қисм командирлари, ноҳия хотин-қизлар кенгаши раиси Д. Аюбова, вилоят хотин-қизлар кенгаши фаоли Н. Маҳмудова, ноҳия партия комитети котиби А. Орифжонов, ноҳия ҳарбий комиссари Т. Бобожонов, ноҳия партия комитети мафкура бўлими мудири С. Атегов ва бошқалар сўзга чиқиб ҳозирги даврда ҳарбий хизматга чақиришдаги янгиликлар, унинг хусусиятлари ҳақида гапирдилар. Ўз навбатида оналардан: Майск қишлоғида яшовчи, бешинчи ўғлини ҳарбийга жўнатаётган Қамбар Ҳакимова, Дўрмон қишлоғилик Қаҳрамон она, олтинчи фарзандини кузатаётган Зубайда Наврўзбоева, набирасини юбораётган Рихси ая Йўлдошевалар ҳам сўз олиб, ўзларини қизиқтираётган саволлар, таклиф ва истаклар билан мурожаат қилишди.

Ноҳия китобсеварлар жамиятининг раиси М. Эшмуродова бўлажак аскарларга хизмат даврида ўқишлари учун ўзбек ёзувчиларининг китобларидан топширди.

Қисмда хизмат муддатини ўтаб уйларига қайтажак йигитларни кузатиш маросими ҳам шу тадбир ичида ўтказилганлиги кўпчилик аскарлар учун қувончли ҳол бўлди. Қисм ҳаваскорлик ва ноҳия маданият уйи қошидаги «Шалола» ансамбллари ижро этган қўшиқ, куй ва рақслар барча йиғилганларни хушнуд этди.

Тушликдан сўнг ота-оналар, бўлғуси аскарлар автобусларда ноҳияга, ўз уйларига қайтдилар.

— Учрашув иштирокчилари билан мурожаатнома қабул қилиб, ноҳия газетасига тақдим этдик, — дейди ноҳия партия комитети мафкура бўлими мудири ўринбосари Аброр Абдазов. — Шунингдек, йигитларимиз хизмат қилишга жўнаётган қисмларга ўз вакилларимизни юборишни, уларнинг аҳволларидан шу вакиллар орқали хабардор бўлиб туришни маъқул кўрдик. Бугунги кундагидек учрашув — йиғилишни кузги чақирув даврида ҳам, кейинги йилгиларида ҳам ўтказамиз.

Р. ШОЖАЛИЛОВ.

• *Оқибат* •

«Битта нонни бўлишиб есак...»

ҒАЛАБА куни келишидан олдин Салор қўрғонининг кишилар гавжум бўладиган икки жойида ушбу матндаги таклифни кўриш мумкин эди: «9 май куни Ғалаба байрамини биргаликда нишонлаш хоҳишида бўлганларни Шадринлар оиласи хонадонларига таклиф қиладилар».

Ниманидир сотаман, нимадир сотиб оламан ва бошқа нималарнидир алмаштираман, деган эълонларни ўқишга ўрганиб қолган кўзларимиз учун сизнинг кимлигингиздан қатъий назар байрамда бирга бўлишга астойдил чақираётган сўзларингиз қандайдир нотаниш ва яна яқиндек кўринади. Рўзномамизни доимий ўқиб борадиган муштарийларимиз тушунган ҳам бўлишса керак, гап салорлик савоб излар киши Николай Павлович Шадрин ҳақида бораяпти. Биз уни савобталаб, дедик. Лекин назаримизда унинг шу чоққача қилган, қилаётган юмушларини савоб учун деб атайдиган бўлсак, бу амаллардан кутилган нарсани чегаралаб қўйсак керак. Боисики, Николай Павлович уруш қатнашчиларининг радио, телевизор, магнитофонларини писаббулоҳ тузатиб бераётган, уста деҳқонларга турли совғалар улашаётган, минг сўмлаб пулларини муҳтожлар учун сарфлаётган экан, булар билан у кишиларимизнинг орасида йўқолиб кетаётган энг оддий қадриятларни тутиб турмоқчи, инсонларни ҳозиргидан кўра бирозгина бўлса-да, аҳилроқ қилмоқчи, бори шу. «Агар бир-биримиз билан битта нонни бўлиб ер эканмиз — оға-ини бўлганимиз шу», — дейди Николай Павловичнинг ўзи бу ҳақда.

Энди сўзимизнинг аввалида гап бошлаган мавзуимизга қайтайлик: 9 май куни Шадринлар истиқомат қилаётган уйнинг ҳовлиси кичик бир тўйхонани эслатди, десак адашмаймиз. Николай Павлович бошлаган ишга қўрғон Шўроси, Оржоникидзе ноҳия Қизил ярим ой жамияти, мактаб ўқитувчилари, кашшофлар, қолаверса, қўни-қўшнилар қўлларидан келганича ёрдам беришди.

Яхши, холис иш кўпнинг бошини бирлаштирган эди. Байрамга келадиганларга хизмат қилиш учун 2515-автохўжалик, Бутуниттифоқ пахта уруғини саралаш институти биттадан машиналарини ажратдилар. Яланғоч маданият уйининг ҳаваскорлари зиёфат охиригача хизматда бўлишди. Дастурхонга тортилган таомларни эса «Баҳор» ресторанининг энг уста ошпазларидан бири тайёрлади. Шу тахлит Николай Шадрин хонадонига таклиф қилган Ватан уруши қатнашчилари, меҳнат ветеранлари, Афғонистонда бўлиб қайтган йигитларга хизмат қилган ташкилот, идораларнинг номини яна давом эттириб, кишиларнинг исмларини ҳам келтиришимиз мумкин эди. Лекин андиша қилдик; тўғри бўлармикин, чунки улар яхшилик учун хизмат қилишган. Халқимизда эса бу ҳақда маъқул гап айтилган — яхшилик қил, дарёга ташла.

Ғалаба куни Шадринлар хонадонида бўлган чиройли байрам зиёфати анчагача чўзилди. Кўп яхши гаплар айтилди. Шунга ўхшаш одатларни кенгроқ ёйиш кераклиги кўп марта эслатилди. Ўйин-кулгу давомида урушдан ногирон бўлиб қайтган Ориф Зиёев ва Василий Левинларга хонадон эгаси биттадан радио совға қилди.

Сўнггида уруш иштирокчилари, меҳмонлар ўзларининг ёшларга мурожаатини қабул қилишди. «Ҳурматли Улуғ Ватан урушининг қатнашчилари! Бизнинг ўғил-қизларимиз, набира ва эвараларимиз!», деб бошланади унинг матни ва давомида оқсоқоллар ёшларни аҳил яшаш, дўст бўлиш, она заминни севишга чақирадилар, ўзларининг насиҳатларини айтадилар.

Р. ХУДОЁРОВ.

СПОРТ

МАЙДОНДА ВЕТЕРАНЛАР

● МОСКВАДАГИ Лужники стадионида футбол бўйича Франция терма командаси билан пойтахт «Спартак» ветеранлари ўртасида халқаро ўртоқлик учрашуви бўлиб ўтди. Мухлислар Платини, Жиресс, Рошто, Басси, Пеку, Нетто, Ловчев, Ярцев, Гладилин, Папаев, Сочнов, Бубнов сингари машҳур ўйинчилар маҳоратини яна бир бор олқишладилар.

Қизиқарли ўтган бу ўйин 2:2 ҳисобида тугади. Тўпларни Франция терма командасидан Жиресс ва Платини, спартакчилардан Ярцев ва Ловчевлар киритишди.

ИККИНЧИ ЛИГА ПЕШҚАДАМЛАРИ

● ИККИНЧИ лига шарқий зонасида Фарғонанинг «Нефтяник» ва Жиззахнинг «Сўғдиёна» командалари ўн турдан сўнг 14 тадан очко тўплаб пешқадамлик қилишмоқда. Учинчи ўринда 13 очко тўплаган Чимкентнинг «Металлург» командаси боряпти. Жиззахликлар Андижон спартакчиларини 2:1, «Нефтяник» эса «Зарафшон» командасини 2:0 ҳисобида енгди.

Муҳаррир ўринбосари С. Ғ. МУСАЕВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

Шаҳарлараро телефон алоқасидан фойдаланувчи тошкентлик абонентлар диққатига!

Янги автомат алоқа йўналишлари—сизнинг хизматингизда!

Йўналишлар номи	Код	Маълумот бюроси
ОЛМАОТА ВИЛОЯТИНИНГ РАЙОН МАРКАЗЛАРИ:		
Норинкўл	32779	21158
Чунджа	32778	
ГОРЬКИЙ ВИЛОЯТИНИНГ РАЙОН МАРКАЗЛАРИ:		
Воротинец	83164	21222
Бутурлино	83172	21260
Пильна	83192	21487
ЖАМБУЛ ВИЛОЯТИНИНГ РАЙОН МАРКАЗЛАРИ:		
Асса	32633	21284
Оққўл	32641	21682
Бурное	32635	91566
Бойқадам	32639	21104
Георгиевка	32636	91556
Жанатас	32634	60702
Луговое	32631	21150
Мерке	32632	21259
Михайловка	32637	21077
Новотроицкое	32638	31455
Фурмановка	32642	21848
Чу	32643	21259
ИРКУТСК ВИЛОЯТИНИНГ РАЙОН МАРКАЗЛАРИ:		
Иркутск	3952	244311
Усолье-Сибирское	39543	22201
Чунский	39567	91131
Шелехов	39510	—
ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН АССРНИНГ РАЙОН МАРКАЗИ:		
Ленинобод	32133	—
МАРИ ВИЛОЯТИНИНГ РАЙОН МАРКАЗЛАРИ:		
Байрамали	37064	21209
Иолотань	37060	
Туркман Қалъа	37069	—
Тахтабозор	37068	—
НОВОСИБИРСК ВИЛОЯТИНИНГ РАЙОН МАРКАЗЛАРИ:		
Болотное	38349	22222
Киштовка	38371	21222
Черепаново	38345	22222
ЎШ ВИЛОЯТИНИНГ РАЙОН МАРКАЗЛАРИ:		
Баткен	33254	22111
		23111
Жалолобод	33231	32655
Қорасув	33232	21112
Қаниш-қия	33259	21109
Қора-Қулжа	33249	21131
Гулча	33252	21112
Ўзган	33233	22040
Тошкўмир	33245	—
Тўхтағул	33247	22972
РОСТОВ ВИЛОЯТИНИНГ РАЙОН МАРКАЗИ:		
Родионово-Несветайская	86340	—
САРАТОВ ВИЛОЯТИНИНГ РАЙОН МАРКАЗИ:		
Воскресенское	74568	—
СТАВРОПОЛЬ ВИЛОЯТИНИНГ РАЙОН МАРКАЗИ:		
Грачевка	86540	30022
ТОШКЕНТ ВИЛОЯТИНИНГ РАЙОН МАРКАЗЛАРИ:		
Красногорск	275+6+номер (фақат 4ХХХ—АТСга чиқилади).	
Хасково	294	
ЧЕЛЯБИНСК ВИЛОЯТИНИНГ РАЙОН МАРКАЗЛАРИ:		
Агаповка	35140	23222
Еткуль	35145	91545
Магнитогорск	35137	73333
Миасс	35135	53222
Октябрьское	35158	21333
Троицк	35163	22222
Фершампенуаз	35157	22342
Чебаркуль	35168	22222
Южноуральск	35134	52226

АБОНЕНТЛАР ДИҚҚАТИГА!

21, 22, 23, 24, 29, 32, 33, 34, 35, 39, 40; 41, 45, 46, 47, 48; 53, 54, 55, 56, 57, 58; 61, 62, 63, 64, 65, 67, 68, 69; 72, 74, 75, 76, 77, 78; 90, 91, 92, 93, 96, 97, 98-АТСлар; 395-АТС абонентлари шаҳарлараро автомат-телефон алоқасидан фойдаланишлари мумкин.

ЭСЛАТМА: 42 ва 44-АТСларнинг абонентлари кодни ва чақирилаётган абонент номерини тергандан кейин ўз телефон номерларини теришлари керак.

Автомат алоқа бўйича имтиёзли тариф белги кунлари соат 18 дан 24.00 гача ва 00.00 дан 07.00 гача, дам олиш ва байрам кунлари — кечаю-кундуз мобайнида амал қилади.

Автомат алоқа бўлмаган йўналишларга 07 (маълумотлар олиш учун 007) телефони орқали буюртма қабул қилинади.

Халқаро сўзлашувлар учун 44-39-41 (аввалги 44-09-11 ва 44-23-05 ўрнига) телефони бўйича қабул қилинади.

Хабар қилиш кўрсатилган шаҳарлараро телефон сўзлашувларига 44-08-13 ва 44-09-12 телефонлари бўйича буюртма қабул қилинади. Аҳоли ва корхоналар учун, шунингдек қуйидаги телеграф алоқаси хизматлари ҳам ҳавола этилади:

Тошкент телеграф-телефон станциясида телеграф жўнатмаларидан ташқари барча турдаги телеграммаларни қабул қилиш;

44-39-21 телефони бўйича — аҳолидан (тасдиқланган ва халқаро телеграммалардан ташқари), 44-50-58 телефони орқали — телеграф алоқасига эга бўлмаган корхоналар ва муассасалардан — кредитга телеграмма қабул қилиш;

«ТЕЛЕКС» тармоғидан фойдаланиш (Навоий кўчаси, 28-уй, телефон 44-50-58);

ГДР ва Чехословакияда ишлаб чиқарилган телеграф аппаратларига техника хизмати кўрсатиш.

Маълумотлар олиш учун телефон 44-34-97.

ШАҲАРЛАР ВА РАЙОН МАРКАЗЛАРИНИНГ ШАҲАРЛАРАРО АЛОҚАСИДАГИ

ЎЗГАРИШЛАР ВА ҚЎШИМЧАЛАР

Олмаота вилоятининг Иссиқ район марказидаги телефон номерлари 4 хоналидан 5 хоналига (2 рақамини қўшиш билан) ўзгарди, маълумотлар бюроси 20000.

Ленинградда шаҳар телефон станциясининг маълумотлар бюроси — 812+9909111 га чиқиш ташкил этилди.

Ростов вилоятининг Семикаракорск район марказидаги маълумотлар бюросининг номери — 09111.

Тюмендан чиқиш тартиби қуйидагича —3452+XXXXXX, маълумотлар бюроси 222096.

Сочида 15 апрелдан бошлаб абонентларга чиқиш тартиби ўзгарди: 862+2+АТС номери терилади.

ТОШКЕНТ ТЕЛЕГРАФ-ТЕЛЕФОН СТАНЦИЯСИ.

«Союзреклама» Бутуниттифоқ ишлаб чиқариш бирлашмасининг Ўзбекистон реклама ишлаб чиқариш корхонаси.

Қимматбаҳо буюмларни ихтиёрий суғурта қилдириш шартномасигина

Сизга қарашли бўлган нодир металлардан ясалган буюмлар, қимматбаҳо ва ярим қимматбаҳо тошлардан ясалган безак буюмлари ўғирланганда ёки йўқотилганда кўрилган зарар ўрнини қоплайдиган моддий маблағ олиш имконини беради.

Давлат суғурта органлари Сизнинг мулкингиз бўлган фақат зийнат буюмлари учунгина эмас, балки хонадонингизда сақланаётган антиқий ва ноёб буюмлар; суратлар, маркалар, тангалар ва бошқа буюм коллекциялари учун ҳам жавоб беради.

Суғурта пули миқдори нодир металлар ва барча турдаги бошқа тошлардан ясалган буюмлар учун давлат нархлари бўйича, бироқ битта буюм учун 5000 сўмдан ортиқ бўлмаган миқдорда белгиланади.

Коллекциялар, ноёб ва антиқий буюмлар учун суғурта пули уларнинг тўлиқ қиймати ҳажмида белгиланади. Бу ҳолда уларнинг нархи тегишли ваколатли ташкилот томонидан ҳужжатларда тасдиқланган бўлиши лозим.

Суғурта тўловлари умумий пул миқдорининг 1 фоизини ташкил этади.

Тошкент вилоятининг шаҳар ва район суғурта инспекцияларида бундай суғурта тури тўғрисида тўлароқ маълумот олишингиз, шунингдек суғурта шартномасини тузишингиз мумкин.

ТОШКЕНТ ВИЛОЯТИ ДАВЛАТ СУҒУРТА БОШҚАРМАСИ.

«ЭРА» ТАЖРИБА РЕКЛАМА-ИШЛАБ ЧИҚАРИШ АГЕНТЛИГИ.

ЎҚИШГА МАРҲАМАТ!

Тошкент вилоят матлубот жамиятининг

ТОШКЕНТ ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

1990—1991 ўқув йилига

қуйидаги мутахассисликлар бўйича

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Озиқ-овқат ва саноат моллари сотувчиси, кундалик эхтиёж молларини сотувчи (автомобиль ҳайдовчиси), ошпаз, қандолатчи, новвой, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ва хом ашёлари тайёрловчиси, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ва хом ашёлари тайёрловчиси (автомобиль ҳайдовчиси).

Билим юрти «УЗБЕКБИРЛАШУВ» матлубот жамиятларида ишлайдиган малакали ишчи мутахассисларни тайёрлайди.

Ўқиш муддатлари: озиқ-овқат ва саноат моллари сотувчиси ихтисоси бўйича—1 йил; кундалик эҳтиёж моллари сотувчиси (автомобиль ҳайдовчиси) ихтисоси бўйича —1,5 йил; ошпазлик ихтисоси бўйича—1 йил; қандолатчи ихтисоси бўйича—1 йил; новвой ихтисоси бўйича—1 йил; қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ва хом ашёлари тайёрловчиси ихтисоси бўйича—1 йил; қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ва хом ашёлари тайёрловчиси (автомобиль ҳайдовчиси) — 1,5 йил.

БИЛИМ ЮРТИГА 16 ДАН 30 ЁШГАЧА БЎЛГАН ТЎЛИҚ ЎРТА МАЪЛУМОТЛИ ФУҚАРОЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Танлаган касби кўрсатилган ва ўқишга қабул қилиш ҳақидаги ариза билим юрти директори номига ёзилади.

Аризага қуйидаги ҳужжатлар қўшиб топширилади: етуклик аттестати (асл нусхаси) ва нусхаси, 086/У андозадаги тиббий шаҳодатнома, 3х4 см. катталикдаги 6 дона фотосурат, меҳнат дафтарчасининг нусхаси (ишлаганлар учун), вилоят ёки район матлубот жамиятининг йўлланмаси, турар жойидан ва ота-онасининг иш жойидан шаҳодатнома.

Охирги 6 йил давомида юқумли касалликлар билан касалланмаганлиги тўғрисида турар жойидаги поликлиникадан шаҳодатнома.

Мандат комиссияси 23—25 август кунлари ишлайди. Ўқувчилар ойига 70 сўм стипендия билан, қизлар ётоқхона билан таъминланадилар.

Ўқиш вақти меҳнат стажига киритилади.

Аъло баҳо билан битирганлар ўрта ва олий ўқув юртларига киришда ўрта мактабни олтин медаль билан битирганда бериладиган имтиёзлардан фойдаланадилар. Билим юртини битирганлар танлаган касблари бўйича иш билан таъминланадилар.

ЙИГИТ ВА ҚИЗЛАР!

Матлубот жамияти ходимлари қаторини тўлғазиб, халқ учун хизмат қилишни истаганларга Тошкент вилоят матлубот жамияти ўрта ҳунар-техника билим юртининг эшиклари ҳамиша очиқ.

БИЛИМ ЮРТИГА МАРҲАМАТ!

Билим юрти маскани: 700056, Тошкент шаҳри, Путилов кўчаси, 210«а» уй. Телефонлар: 65-26-44, 65-08-55.

Билим юртига 16-автобус билан темир йўл вокзалидан, 89-автобус билан Олой бозоридан, 1-маршрутли такси билан метронинг «М. Горький» станциясидан «Касб касалликлари институти» бекатигача борилади.

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА»)

БИЗНИНГ АДРЕС: 700083, ТОШКЕНТ ЛЕНИНГРАД КЎЧАСИ, 32.

Муҳаррир ўринбосарлари — 335885, 325747, 337916; 325748; масъул котиб — 334808, 325353; масъул котиб ўринбосарлари — 325750; БЎЛИМЛАР: идеология — 325778; агросаноат — 325647; саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 325749; маҳаллий советлар ҳаёти — 325733; социал масалалар — 325556; маданият — 325767; адабиёт ва санъат — 325553; ахборот, ҳарбий-ватанпарварлик — 325645; хатлар ва оммавий ишлар — 334048, 325354; жамоатчи совет қабулхонаси — 334048, 325354; эълонлар бўлими — 325727.

Р. — 04275. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. Д.—1798. Индекс: 64684. Х 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12